

Laba diena

Šiandien – mėnulio priešpilis. Saulė teka 6 val. 59 min., leisis 19 val. 49 min. Dienos ilgumas 12 val. 50 min.

Vardadieniai: šiandien – Bertoldas, Helmutas, Manvyda, Manvydas, Preivainas, Preivilas, Preivilė, Preiviltas, rytoj – Anelė, Anelius, Gvidas, Gvidonas, Kernius, Nelė, Nelius, Virmantas, Virmantė, Virmina, Virminė, penktadienį – Benjaminas, Gina, Ginas, Ginius, Svalia, Tilė, Tilius, Tilmantas, Tilmantė.

Kovo 29 – Lietuvos įstojimo į NATO diena.

Naujos kartos Lietuva

Reformuota sveikatos sistema – ar Prienų rajono pacientai pajus naudą?

Neseniai Kaune surengtoje konferencijoje Sveikatos apsaugos ministerijos (SAM) specialistai pristatė savivaldybių sveikatos centrų įkūrimo ir veiklos perspektyvas. Sveikatos centrai turėtų apjungti pirminę ir antrinę sveikatos priežiūrą per gydymo įstaigų bendradarbiavimą.

SAM atstovai teigia, kad sveikatos centro vizija yra viena iš sveikatos sistemos pertvarkos priemonių, kuria siekiama priartinti medicinos paslaugas arčiau gyventojų, pagerinti jų kokybę. Šiuo metu jos įgyvendinimui ministerija rengia Sveikatos centrui priskiriamų sveikatos priežiūros paslaugų teikimo organizavimo tvarkos aprašą, kuriuo vadovautųsi gydymo įstaigos. Jis įsigalios nuo šių metų rugpjūčio 1 d. – nuo šios datos savivaldybių sveikatos centrai formaliai galės pradėti veiklą.

Sveikatos apsaugos ministras **Arūnas Dulskys** pasirašė įsakymus, kuriais tęsiami Greitosios medicinos pagalbos tarnybos kūrimo darbai. Pagal patvirtintą tvarką, tarnybos būstinė bus Kaune, o regioniniai padaliniai veiks Vilniuje, Klaipėdoje, Panevėžyje ir Šiauliuose. Visos kitos GMP stotys veiks kaip teritoriniai skyriai.

– Ar SAM skatinamas Sveikatos centras bus kuriamas ir Prienuose? Kokios permainos laukia Prienų pirminės sveikatos priežiūros centro GMP tarnybos? – teiraujosi Prienų rajono savivaldybės gydytojo Virginijaus SLAUTOS.

– Ko gero, nepasakysiu nieko naujo apie su sveikatos reforma susijusius pokyčius Prienuose. Šiuo metu SAM viešinamas ir konferencijose pristatomas savivaldybių sveikatos centrų modelis Prienų rajone nebus pritaikytas. Atskiras

juridinis vienetas nebus kuriamas. O esamos įstaigos, prireikus papildomų paslaugų pacientams, bendradarbiaus pagal sudarytas sutartis. Tokiu būdu išlaikysime platų įstaigų tinklą ir paslaugų vietas gyventojams prieinamumą.

– Kodėl apsispręsta Savivaldybėje nekurti Sveikatos centro?

– Jeigu reorganizuotume, apjungtume pirmo ir antro lygių medicinos įstaigas bei Visuomenės sveikatos biurą po viena „vėliava“, manau, paslaugų kokybė nei pagerėtų, nei pačios paslaugos prie gyventojų priartėtų. Prienų rajono savivaldybėje sveikatos priežiūros paslaugas teikiančios įstaigos išsidėsčiusios tolygiai, specialistų pakanka. Tačiau visos šios įstaigos gali teikti gyventojams reikalingas paslaugas bendradarbiaudamos tarpusavyje sutarčių pagrindu. Galbūt po reorganizacijos šie kokie administraciniai kaštai ir sumažėtų. Be to, pateikiu kaip pavyzdį – jeigu kurios nors kaimiškosios vietovės palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninės direktorius liktų padalinio vadovu, dėl to pacientams paslaugų prieinamumas ir kokybė vargu ar pagerėtų... Kita vertus, nusprendus kurti Sveikatos centrą, neišku, kokių statusu liktų dirbti privačios sveikatos priežiūros įstaigos. Tačiau, kol Prienų rajono savivaldybės taryboje nebuvo priimtas kitoks sprendimas, sveikatos priežiūros įstaigų sistema savivaldybėje išlieka tokia pati.

(Nukelta į 6 p.)

„Reikalavimai išdėstyti, lauksime atsakymų, jei ne – badausime“ 2 p.

„Man svarbu išsaugoti ūkį, kurį kūrė dar mano tėvai...“

Metai karo pašonėje: kaip karas Ukrainoje paveikė mūsų jaunimą? 3 p.

Neatrasta Balbieriškio fonetika 3-8 p.

Smalsumas skatina žinojimą 3-8 p.

Gyvenimas – šeimai apie sveikatą 4-5 p.

„Galima nusipirkti 6 p. ir tai, ko neplanavai“ ...

Ūkininkų sąjungos stiprybė – pačių žemdirbių vienybėje

Kovo 24 dieną Prienų ūkininkų sąjungos atskaitiniame-rinkiminiame susirinkime buvo pristatyta praėjusių metų veiklos ataskaita, patvirtinta naujos sudėties Sąjungos taryba iš 9 narių. Jų balsavimu dar vienai ketverių metų kadencijai Ūkininkų sąjungos pirmininku patvirtintas Martynas BUTKEVIČIUS.

Naujai išrinkta Prienų ŪS taryba su pirmininku M. Butkevičiumi, Prienų r. savivaldybės administracijos direktore J. Zailskiene ir Žemės ūkio skyriaus vedėja A. Tamošiūniene.

Prienų ŪS priklauso 140 narių, o į pakartotinai sukvieštą susirinkimą atėjo per trisdešimt aktyviausiųjų. Didžioji dauguma ūkių – ekonominiai, tik penkiolika sąjungos narių gyvena miestuose. Daugiausia ūkių susitelkę Veiverių ir Stakliškių seniūnijose, vos vienas – Naujosios Ūtos seniūnijoje. Natūralu manyti, kad realiai ūkininkaujantiems turėtų rūpėti žemės ūkio problemos, ypač nauju finansavimo laikotarpiu, atsiradus naujų ribojimų, keičiantis teisės aktams, mažėjant pieno supirkimo kainai ir išmokoms. Nelengvu metu jie patys turėtų rodyti iniciatyvą, aktyviau reikštis ūkininkų bendruomenėje, kad galėtų daryti

įtaką valdžios priimamiems, tačiau žemdirbiams nepalankiems sprendimams. Todėl Martynas Butkevičius ketina lankytis seniūnijose, jose organizuoti susitikimus su žemdirbiais ir aiškintis jų vangumo priežastis, o drauge ir aptarti žemės ūkio aktualijas.

Prienų ŪS pirmininko teigimu, per atskaitinį laikotarpį buvo suorganizuota dvylika sąjungos narių susirinkimų ir vienuolika Tarybos posėdžių, kuriuose buvo diskutuota dėl nuo 2023 metų taikomų žemės ūkio naudmenų geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės (GAAB) reikalavimų, tiesioginių išmokų

(Nukelta į 2 p.)

Lietuvos ūkininkų sąjungos pirmininkas R. Juknevičius.

Vilniuje protestavo prieš ūkių žlugdymo politiką

Kovo 23 dieną Vilniuje, šalia Seimo, vyko ūkininkų protesto akcija, kurioje dalyvavo ir grupė Prienų rajono bei Birštono savivaldybės ūkininkų, atsiliepusių į Lietuvos pieno gamintojų asociacijos kvietimą tokiu būdu išreikšti nepasitenkinimą dėl Žemės ūkio ministerijos ir Vyriausybės reakcijos į krizę, kuri ištiko pieno ūkius, ženkliai nukritus žaliavinio pieno supirkimo kainai.

Su pieno gamintojais solidarizavosi atskirų Lietuvos ūkininkų sąjungos skyrių, kitų žemės ūkio šakų atstovai, priėmę bendrą kreipimąsi. Protestuodami prieš ūkių žlugdantią politiką, piketuotojai, be reikalavimų mesti gelbėjimo ratą pieno gamintojams, reikalavo ir žemės ūkio ministro **Kęstučio Navicko** atsistatydinimo bei susitikimo su premjere **Ingrida Šimonyte**.

Į pakartotinai surengtą akciją ūkininkai iš visos Lietuvos atvyko ne traktoriais, o autobusais. Jie atsivežė ir pieno, kurį nemokamai išdalino miestiečiams. Susiruošę į sostinę, jie į didžiųjų prekybos tinklų maišelius prisikrovė mėšlo, vėliau šias kvepiančias „dovanėles“ surikiavo netoli Seimo. Pravažiudami pro Žemės ūkio ministeriją, protestuotojai prie jos durų paliko protesto išraiškos ženklus – purvinus guminius batus.

Per tūkstantį protestuotojų, piketavusių su plakatais rankose, aplankė keletas politikų, tiesa, daugiausia opozicijos atstovų. Pasirodė ir žemės ūkio ministras Kęstutis

Į protesto akcijos dalyvius kreipėsi LPGA vadovas J. Vilionis akcentavo, kad, esant tokioms žemoms pieno kainoms, ūkiai neišgyvens, kritikavo žemės ūkio ministrą K. Navicką už pasyvumą, o ūkininkus kvietė vieningai kovoti už jų padėties pagerinimą.

Navickas, tačiau jis kalbėjosi ne su žemdirbiais, o su žiniasklaidos atstovais.

2 p.

Aukščiausios rūšies pavasarinėmis kainomis

Akmens anglis – palaida ir fasuota.
Pjuvenų briketai – beržo, uosio.
Durpių briketai – didmaišiuose.
Medžio ir durpių granulės – fasuotos.
Atvežame.

GRASTA Tel. 8 687 36216
Kęstučio g. 97, Prienai

UAB „TAUROLIS“
BRANGIAI PERKA
Bullius, telyčias, karves.
Atsiskaitome iš karto. Mokame
6 ir 21 proc. Vežame į Lenkiją.
Tel. 8 687 73 691

Ūkininkų sąjungos stiprybė – pačių žemdirbių vienybėje

(Atkelta iš 1 p.)

administravimo bei kontrolės taisyklių, situacijos pieno sektoriuje, protesto akcijų, deklaravimo ir kitais aktualiais klausimais.

Buvo rengiamos lauko dienos, ūkių apvažiavimai, organizuotas „Metų ūkio“ konkursas, prisidėta prie paramos akcijos Ukrainai, organizuota ekskursija į Biržus sąjungos nariams. Pasiteisinę, skatinantys pasidalinti gerąja ūkininkavimo patirtimi renginiai vyks ir šiemet.

– Turime puikių, aktyvių, gražiai besitvarkančių, bendruomeniškių ūkininkų, kuriuos galėtume pristatyti Vasario 16-osios apdovanojimams. Šiemet stengsimės vėl atgaivinti Sekminių šventės tradicijas, nes trūksta tarpusavio bendravimo, visi paskendę savo darbuose. Norime išjudinti žmones, parodyti, kad ūkininkai moka ne tik dirbti, bet ir linksintis, – apie užsibrėžtus tikslus suaktyvinti ūkininkų bendruomenę kalbėjo ŪS pirmininkas, kviesdamas ir naujai išrinktos Tarybos narius prisidėti prie darbų bei informacijos sklaidos visuomenei, kad ji žinotų, kokiais rūpesčiais žemdirbiai gyvena.

M. Butkevičius pasidalino savo išvargomis apie galimas pieno krizes, Lietuvos žemės ūkio strateginio plano, numatyto Žemės įstatymo liberalizavimo, mokesčių sistemos pasekmes ūkiams bei, rūpinantis ūkių išlikimu, linkėjo ūkininkų šeimoms sveikatos, santarvės, nepasiduoti negandoms, gerai pasverti savo galimybes ir nepadaryti klaidų. Dėkodamas už išreikštą pasitikėjimą, jis akcentavo, kad pirmininko darbo sėkmė priklauso nuo visos ŪS tarybos darbo, pačių ūkininkų įsitraukimo ir aktyvumo. Jis padėkojo jaunimui, kuris sutiko ketverius metus neatlygintinai dirbti Taryboje bei aukoti savo laiką dėl visų ūkininkų, net ir tų, kurie stebi ŪS veiklą per atstumą.

Į Prienų ŪS tarybą išrinkti: **Martynas Butkevičius, Jonas Vilionis, Ovidijus Drūlia, Rolandas Aleksandravičius, Darius Steponkevičius, Gita Astrauskienė, Vytautas Lėckas, Asta Gluoksniėnė, Aivaras Jonutis**, kurie atstovaus ūkininkams pagal seniūnijas.

Susirinkime apsilankiusi Prienų rajono savivaldybės administracijos direktorė **Jūratė Zailskienė** pasveikino naujai išrinktą Prienų ŪS pirmininką ir tarybą, kvietė ir toliau bendradarbiauti su Savivaldybe, rengti pasitarimus, „Metų ūkio“ konkursą ir kitus renginius, bendrame darbe įžvelgdama darbo sėkmę.

Smulkiojo ir vidutinio verslo tarybos pirmininkė **Dalia Matukienė** pas žemdirbius atvyko pristatyti kooperacijos idėją, kuri, anot jos, yra realiai įgyvendinama europinėmis lėšomis, kuriant trumpąsias maisto grandines. Jose jungtinės veiklos sutarties pagrindu dalyvautų ūkininkai, perdirbėjai, logistikos įmonės, prekybininkai. Vienas iš būdų ūkiams užsitikrinti nuolatinių pajamų yra nuolat tiekti sveiką ir kokybišką savo produkciją Pietų Lietuvos regiono vaikų lopšeliams-darželiams, mokykloms, kariuomenei, ligoninėms. Anot D. Matukienės, pakeitus Viešųjų pirkimų įstatymą, nebeliko kliūčių savivaldybėms tapti perkančiąja organizacija. Ji prašė ūkininkų pasvarstyti apie galimybę įsitraukti į trumpąsias maisto grandines, o jaunus ūkininkus, gavus europinę paramą, ragino ir pačius tapti perdirbėjais.

Lietuvos ūkininkų sąjungos pirmininkas **Raimondas Juknevičius** palietė jam skaudžią visuomeninės organizacijos atstovavimo žemdirbiams temą. Pasak jo, dėl to tenka

Smulkiojo ir vidutinio verslo tarybos pirmininkė Dalia Matukienė kvietė ūkininkus pasvarstyti galimybę įsitraukti į trumpąsias maisto grandines.

įsigilinti į didelės apimties dokumentus, surašyti daugybę raštų, kreipimusi, pasiūlymų dėl įstatymų leidybos. Lietuvos ŪS pirmininkas, ypač pastaruoju metu sulaukiantis priekaištų, nes neva nerodo aktyvios pozicijos ir negina žemdirbių interesų, akcentavo, kad Sąjunga dirba priimtinais teisiniais būdais, neperžengdama ribos, nuo kurios prasideda politika.

Jis pripažino, kad ne viskas pavyko, kai kurie įstatymai liko netobuli ir turėtų būti taisyti, tačiau, pasak jo, Sąjunga neturi lėšų, kad įdarbintų apmokamą teisininką, sukauptų pakankamai kompetencijos šioje srityje. Todėl, pasak jo, reikalingas visų ūkininkų, turinčių gebėjimų, žinių, noro, įsitraukimas ir rengiant oficialią Sąjungos poziciją, ir dalyvaujant piketuose.

– Jei prisidėsit, aktyviai dalyvausit – turėsit atitinkamą rezultatą. O jeigu galvosit, kad viską privalo padaryti vadovybė, tuomet skirstomės, – kalbėjo R. Juknevičius.

Jis įvardino dar vieną problemą – ūkininkų atotrūkį nuo visuomenės, dėl ko gyventojai neretai nesupranta, kokių tikslų žemdirbiai protestuoja. Juk, pasak jų, jeigu nenori ūkininkai melžti karvių, lai augina uogas.

– Žmonės nesupranta pieno tiekimo grandinės niuansų, to, kad šandien pieno gamintojai, gaudami menką kainą, sprendžia ūkių išlikimo klausimą. Todėl svarbu su vartotojais palaikyti glaudų ryšį, užsitikrinti jų palaikymą kovoję dėl išgyvenimo. Juk jie yra rinkėjai, kurių balsai yra svarbūs rinkimuose dalyvaujantiems politikams, – akcentavo R. Juknevičius.

Prienų ūkininkų sąjungos tarybos narys, Lietuvos pieno gamintojų asociacijos prezidentas **Jonas Vilionis** padėkojo tiems krašto ūkininkams, kurie dalyvavo protesto akcijoje Vilniuje, pristatė derybose su aukščiausią valdžia pasiektus rezultatus ir laukiančius žingsnius, kviesdamas juos nelikti abejingais, pademonstruoti vienybę, nes „juokiasi tas, kas juokiasi paskutinis“.

Žemdirbių vienybės, nuoseklių veiksmų pasigedo ir akcijoje dalyvavęs Birštono krašto ūkininkas **Vytautas Lėckas**.

Susirinkime dalyvavusi Kauno pramonės, prekybos ir amatų rūmų Prienų verslo atstovybės atstovė **Larisa Šaltienė** pakvietė rajono ūkininkus finansiškai prisidėti prie verslininkų iniciatyvos pastatyti meniška apipavidalintą laikrodį Prienų miesto Laisvės aikštėje.

Prienų ŪS visuotiniame susirinkime buvo išklausa revizorės ataskaita, aptarti nario mokesčio, bendradarbiavimo su seniūnais, žemės ūkio specialistais, žiniasklaida ir kiti klausimai.

Dalė Lazauskienė
Autorės nuotraukos

„Reikalavimai išdėstyti, lauksime atsakymų, jei ne – badausime“

Praėjus dienai po akcijos, penktadienį, vienas iš jos iniciatorių, Lietuvos pieno gamintojų asociacijos prezidentas Jonas VILIONIS buvo paklaustas, ar protesto veiksmai davė kokios nors apčiuopiamos naudos. Jis sakė:

– Dar akcijos išvakarėse kartu su Seimo opozicija mums pagaliau pavyko pasiekti susitikimo su premjere **Ingrida Šimonyte**, iš kurios norėjome išgirsti atsakymus į mūsų pateiktus klausimus. Vykstant piketui, dvi derybinės grupės atskirai susitiko su Prezidentūros darbuotojais bei Seimo pirmininke **Viktorija Čmilyte-Nielsen** ir išdėstė rezoliucijoje pateiktus reikalavimus.

Jonas Vilionis nesutiko su viešojoje erdvėje išsakytais teiginiais, neva šio protesto akcijos organizatoriai kėlė ne tik ekonominius reikalavimus, bet ir užsiėmė politikavimu. Pieno gamintojų asociacijos prezidentas pabrėžė, kad ne vien pienukai, gaudami pačią mažiausią kainą Europoje, susirūpinę dėl savo išlikimo. Anot jo, šiandien reikia gelbėti visą žemės ūkį, o Žemės ūkio ministerija dėl to nededa pastangų. Anot jo, nepritarimą vykdomai žemės ūkio politikai reiškia bent dešimtis asociacijų, tarp jų – ir Lietuvos ūkininkų sąjungos rajoniniai skyriai, Grūdų augintojų asociacija, Paukštininkystės asociacija, kailinių žvėrelių augintojai, žemės ūkio bendrovės ir kt.

– Kailinių žvėrelių verslas prie

sunaikinimo ribos. Paukštinai paskendę 15 mln. eurų skolose, jiems niekas nežada kompensuoti patirtų nuostolių dėl iškilusių grūdų, dujų šildymui kainų. Mes, ūkininkai, nekalti dėl ištikusios krizės. Mums siūlo kurti rizikos valdymo fondus – melioracijos, grūdų, draudimo, pieno... Mokesčiai kyla, priešaky – ekoschemų įgyvendinimas, kurių reikalavimams nusizengus laukia baudos... – vardino ūkininkų problemas J. Vilionis.

Jis piktinosi, kad Žemės ūkio ministerija pasirinko kitus prioritetus, pavyzdžiui, remti nendrinukų, pelkių ir šlapynių išsaugojimo priemones, užuot padėjusi ūkininkams kompensuoti nuostolius, apsirūpinti išmaniosiomis sėjamosiomis, moderniais trąšų barstytuvais ir kt. technika. Tuo tarpu lenkai, jo teigimu, iš RRF (Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo fondo) savo ūkininkams skyrė nemažą paramą.

Anot J. Vilionio, tiesioginės išmokos pieno gamintojams buvo žymiai sumažintos, todėl dabar ŽŪM pasiūlyta suteikti 8 mln. eurų paramą už laikomas karves nepadės užkamšyti pieno ūkyje atsivėrusių spragų.

– Lietuvoje dirbo 257 tūkst. pie-

no gamintojų, šiandien jų belikę vos 12 tūkst. Jei kasmet po 1,5 tūkst. tančio ūkininkų pasitrauks iš gamybos, ką darysim, neturėdami savo pieno? Kaip paskui reikės iš naujo atstatyti ūkius? – svarstė J. Vilionis. Anot jo, vartotojai kiekvieną rytą, atsidarę šaldytuvą, susiduria su žemės ūkiu, tačiau kas bus, jei vieną dieną jame neras nei pieno, nei mėsos, nei duonos ar daržovių...

Viešojoje erdvėje kritikuojamas dėl pasirinkto protesto veiksmų, J. Vilionis mano, kad tokioje situacijoje, kai neįsiklausoma į ūkininkų padėtį, o ruošiami nauji, jiems nepalankūs mokesčiai, žemės pirkimo ir kt. įstatymai, vargu ar įmanoma ko nors pasiekti nuosaikiomis priemonėmis – konferencijomis, pasitarimais, „susirašinėjimu“ ir kt.

– Aukščiausios valdžios pareigūnams įteikėme rezoliucijas, dabar savitę lauksime konkrečių jų sprendimų. Tikimės, kad šiuo klausimu svarų žodį tars ir Prezidentas. Svarbiausias iš reikalavimų – žemės ūkio ministro atsistatydinimas. Kitu atveju jam bus ruošama interpelacija. Reikėtų, kad mus palaikytų ne tik Seimo opoziciniai, bet ir kitų frakcijų atstovai. Jeigu atsakymai netenkis, vyks tęstiniai protesto veiksmai, pradėsime bado akcijas, – reziumavo Pieno gamintojų asociacijos prezidentas, ir pats žadantis dalyvauti badavimo akcijoje.

„Man svarbu išsaugoti ūkį, kurį kūrė dar mano tėvai...“

Atidėjęs darbus į šalį protesto akcijoje Vilniuje dalyvavo ir Birštono krašto ūkininkas Vytautas LĖCKAS, kuris laiko apie 80 karvių ir kasdien primelžia per toną pieno. Paklaustas apie motyvus atvykti protestuoti, jis atskleidė:

– Jau 15 metų dirbu pieno ūkyje, pastaraisiais metais situacija pasikeitė į blogąją pusę. Ypač sausi dešimčiai centų nukritus žaliavinio pieno supirkimo kainai, išgyventi tapo sudėtinga. Daug kas sako, kad praėjusiais metais mes galėjome „užsiauginti lašinius“, o šiemet – išgyventi iš sukauptų pinigų. Bet pieno supirkimo kaina buvo aukštesnė vos pusę metų, kai galėjome pasvarstyti ir apie investicijas, o prieš tai dešimt metų teko pieną atiduoti už savikainą. Dabartinė kaina, kurią ūkiui moka perdirbėjai, – vos 22 centai už litrą – dengia tik pusę pieno savikainos. Kadangi ūkis mišraus tipo, praradimus kompensuoja grūdai. Bet tai tik laikinas dalykas, nes grūdų kaina irgi linkusi mažėti.

V. Lėcko teigimu, kilus krizei, dalis pieno ūkių savininkų, tarp jų – ir jis, susitvarkė reikiamus dokumentus, kad galėtų prekiauti pienu mieste. „Iš dalies, ūkiui tai išsigelbėjimas, kita vertus, labai pavargome fiziškai tris savaites gyvendami „dalinio režimu“, kasdieniai išvažiuojame pareikalauja ir laiko, ir lėšų, – pastebi pašnekovas.

Šiandien už skolintas lėšas išsigijęs maisto produktams pritaikytą mikroautobusą su šaldymo įranga jis pats tiesiogiai pieną parduoda gyventojams Kaune ir Vilniuje, tačiau greitai teks išvažiuoti į laukus, prasidės sėja. Ūkininkas svarsto, kad pieno kaina taip greitai neatsistatys,

Ūkininkas V. Lėckas – pirmas iš kairės.

todėl, kaip ir per ankstesnę 2008–2009 metų krizę, ketina pieną perdirbti ūkyje – gaminti varškę, sūrius, sviestą, grietinę. Dėl to V. Lėckas privalės įrengti patalpas, atlikti papildomus pieno ir gaminamų produktų tyrimus, įdarbinti daugiau žmonių, o tai dar labiau padidins sąnaudas.

Tačiau, kad ir kaip būtų sunku, Vytautas Lėckas nenori nuleisti rankų ir pasiduoti, juk ūkiui, kurį jis perėmė iš tėvų ir išplėtė, bemaž trisdešimt metų, į jį daug investuota, sudėta lūkesčių. „Todėl būtų labai skaudu viską sunaikinti per vieną dieną,“ – sako ūkininkas, kartu su kitais sostinėje protestavęs prieš ūkių žlugdymą.

Parengė Dalė Lazauskienė
V. Lėcko nuotrauka

Dėmesys labiausiai nukentėjusiems pieno gamintojams

Rizikos valdymo fondų steigimas, Pieno įstatymo keitimas, nacionalinės paramos už pienines karves paskirstymas pieno gamintojams. Šie pieno sektoriaus atstovams ypač aktualūs klausimai praėjusį penktadienį buvo svarstomi Žemės ūkio ministerijoje įvykusiame išplėstiname Pieno tarybos posėdyje.

Posėdyje buvo diskutuota rizikos valdymo fondų steigimo klausimais, pristatyti ir siūlomi Ūkio subjekto, perkančių-parduodančių žalią pieną ir prekiaujančių pieno gaminiams, nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo (vadinamojo Pieno įstatymo) pakeitimai.

Naujasis Pieno įstatymas panaikintų pieno grupes, stiprintų pieno gamintojų derybines galias. Įstatymo projektas netrukus bus pateiktas

derinti visiems socialiniams-ekonominiams partneriams.

Ministerija keičia nacionalinės pagalbos lėšų – pieno gamintojams valstybės skirtų 8 mln. Eur – teikimo principus, atsizvelgiant į skirtingą ūkininkų pajamas ir finansinę naštą.

Liktų galioti nuostata, kad pripažintų žemės ūkio kooperatyvų nariams išmoka bus 10 proc. didesnė. Atskaitos taškas – ūkininko vardu

registruotų pieninių karvių skaičius 2023 m. kovo 1 d. Paraiškas paramai gauti numatoma pradėti rinkti nuo balandžio 24 d. iki gegužės 12 d.

Tačiau paramos gavėjų ratas turėtų siaurėti – ji būtų paskirstyta tiems ūkiams, kurių parduodamo natūralaus pieno pirmojo šių metų ketvirčio vidutinė kaina yra mažesnė nei 35 centai už litrą. Ministerijos skaičiavimu, tokių ūkininkų būtų apie 90 proc.

Preliminariais skaičiavimais, kooperatyvo nariai už karvę turėtų gauti apie 96 Eur, kiti pieno gamintojai – 87 Eur.

Parengta pagal Žemės ūkio ministerijos informaciją

Tai, kas išaugina...

Atminties takais

Projektą remia

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

Koks tu ir aš – tokia Lietuva

Projektą remia

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

Neatrasta Balbieriškio fonetika

Justinas ADOMAITIS

Viešojoje erdvėje pasigirdusios kalbos apie kurorto statusą rajono teritorijai nėra naujos. Birštono nepasivysime, bet juk didžiosios Nemuno kilpos – visų turtas. Tarpukariu siekta kurortu pripažinti Balbieriškį, kurį tik Nemunas skyrė nuo Birštono valsčiaus. Ypač tuo rūpinosi vietos verslininkai žydai, didelį dėmesį skyrė aplinkos ir šeimos gyvenimo ekologijai.

Pasivaikščiokimai
ir susitikimais

Skaitydamos neseniai išleista knyga apie diplomata Kazį Lozoraitį, aptikau, jog šios garsios politikų šeimos nariai 1929–1939 m. iš Kauno atvykę automobiliu dažnus savaitgalius praleisdavo vaikščiodami po Balbieriškio apylinkes. Garsusis Nemuno skardis šalia švč. Marijos kalno dar nebuvo taip stipriai pagrauztas upės, jo plačiose terasose šiltuoju metų laiku rengtos jaunimo šventės. Balbieriškio dvaro parkas, įkurtas XIX a. viduryje ir siekęs 9 ha, taip pat traukė ne tik iš miesto atvykstančius poilsiautojus. Aplinkinių kaimų jaunimas po savaitės darbų sekmadieniais sugužėdavo į bažnyčią. Daugelis čia mezgė pažintis. Po vidurdienio pamaldų iki vėlumos jaunimas vaikščiodavo nuo rinkos aikštės iki parko ir nuo parko iki Nemuno skardžio. Pakeliui juos viliodavo kelios dešimtys parduotuvėlių ir užėgų, kurios priklausė versliams lietuviams ir žydams.

Laikinosios sostinės inteligentija (mokslininkai, karininkai, dvasininkai) laikė savo patriotine pareiga šviesti kaimo jaunimą. Susitikimai, paskaitos vykdavo valsčiaus salėje

arba natūralioje parko estradoje. Pavasarininkams vadovavęs Aukštojo Balbieriškio ūkininkas Juozas Dranginis yra pasakojęs, jog su valsčiaus kaimų jaunimu yra bendravę vyskupas Mečislovas Reinys, prof. Juozas Eretas, prof. Pranas Dovydaitis, pulkininkas Laurynas Statkevičius (knygnešio Jokūbo Statkevičiaus sūnus), generolas Pranas Liatukas (vedęs Vandą Baranauskaitę, dvaro sodininko dukrą). Balbieriškyje gimęs prelatas Mykolas Krupavičius taip pat buvo dažnas svečias, ypač ūkininkams žinant, jog jis yra ir žemės reformos autorius.

Tarpukariu jaunimo ir svečių iš Kauno lankytiniais objektais Balbieriškyje laikytas dvaro parkas, Pabraščių piliakalnis, Nemuno atodanga ir švč. Marijos kalnas. Jo papėdėje esantis žvejų kaimelis Traidarai tarnavo perkeliant žmones (poilsiautojus, uogautojus, grybautojus) į kitą Nemuno pusę. Vietos gyventojai turėjo smailias ir grakščias išlenktas vieno irklų valtys, nes upė ties posūkiu buvo srauni ir akmenuota, reikėjo gerokai „užsiguravoti“ – stumtis su valtimi prieš srovę iki Peršėkės žiočių ir tada

leistis įstrižai iki akmenuoto Velnio tilto ir Gurskų sodybos jau Birštono valsčiaus teritorijoje. Buktos miškas turėjo tarsi dvi pakopas – jaunuolyną ir sengirę. Giliau miške dunksojo Barbės raistas su gausiais spanguolynais.

Kadagys – antibiotikas

Miestelio gyventojai lietuviai (amatininkai ir darbininkai) nebuvo linkę apie poilsį gamtoje galvoti kaip apie pramogą, o žydai tą suprato, vertino ir populiarino. Už Nemuno esančioje sengirėje šalia retų pušų klojosi kadagių, dar vadinamų egeliais, kilimas. Panemunių dzūkai (balbieriškiai priskiriami būtent jiems) kadagius naudodavo Velykų verboms ir žemiškam tikslui – mėšai rūkyti. Žydai suprato giliau ir plačiau – kadagai yra terapijos priemonė, nes grynina orą.

Kadagys, botanikų terminais tariant, yra dvinamis augalas. Tai reiškia, kad atskiri krūmai yra vyriškosios arba moteriškosios giminės. Žinyuose nurodoma, kad kadagys vyras ropščiasi augti kur aukščiau, o

(Nukelta į 8 p.)

Smalsumas skatina žinojimą

Kiekvieno pirmadienio rytą „Versmenės“ klubo nariai renkasi į savo svetainę sužinoti ką nors įdomaus, svarbaus ar naujo. Sakoma, kad smalsumo žadinimas gerina protinį darbą, padeda mažinti nerimą, apdovanoja pasididžiavimo, pilnatvės jausmu.

Gydancios rankos. Versmeniečiai apie įvairius sveikatos palaikymo būdus žinių turi nemažai. Juk kiek išklausa paskaitų, dalyvauta stovyklose, seminaruose, surengta įvairiausių varžytuvių ir švenčių, skirtų judėjimui. Jau neįsivaizduojama diena be mankštos, pasivaikščiavimo, meditacijos. Tačiau prisiminti vieną ar kitą pagalbos sau būdą karts nuo karto reikia. Pavyzdžiui, savimasažas, aktyviųjų taškų dirginimas – veiksminga ir visiems priinama priemonė, galinti sumažinti stresą ir nerimą, nedidelį skausmą, raumenų patempimus, virškinimo sutrikimus ir t.t. Tad ir paskyrėme laiko tiems nesudėtingiems judesiams prisiminti.

Džiaugsmą įsukantys sijosnai. Nors jau senokai vyksta vyrų ir moterų aprangos suartėjimas, moteriškas sijosnas išsaugo savo paskirtį iki šiol. Platus apvalus sijosnas labiausiai atitinka klasikinę moteriškumo sampratą. Aišku, kitais laikais ir kitose kultūrose požiūris į sijosną buvo visai kitoks, bet sijosnai visais laikais buvo laikomi pagrindiniu moteriškumo atributu. Apsivilkdama gražią suknelę bet kuri moteris gali pajauti, kaip greitai keičiasi jos nuotaika ir būseną. Moteryje tarsi ima busti didžiulė ir labai jai pažįstama energija. Prisiminėme vaikystę ir jaunystę, kai, apsirengus nauju, kad ir kartūniniu sijosnuku, taip magė-

davo šėlti, suktis, puikuotis!

Kalbos namuose. „Šiuos namus iš žodžių mums pastatė kartų kartos per daugelį šimtmečių. Mūsų pareiga – juos dar patobulinti, išgražinti. Ir tokius palikti ateičiai – būsimajam laikui“ (K. Gaivenis). Kalbėjome apie žodžius – praeities liudininkus, posakius, kuriais juokaujame, žodžius, kuriais skaičiuojame. Pavartėme „Lietuvių kalbos žodyną“, pažaidėme patarlinėmis, sužinojome, kas yra oksimoronas. Nutarėme, kad žmogus pats atsakingas už savo kalbą, nei draudimu, nei baksnojimu meilės kalbai neįskiepyti. Yra daug kalbos atmainų, tad ir pasirinkime pagal situaciją.

Kas yra virgulė? Lotyniškai virgula – rykštelė, vytelė. Nuo seno kaimuose buvo žinoma apie žmones, gebančius su rykšte parodyti vietą, kuri tinkama kasti šulinį. Naudojosi jų paslaugomis. Literatūroje šis metodas daug kartų aprašytas. Su virgule ar svareliu ieškoma ne tik vandens, mineralų, dingusio žmogaus, bet ir nustatomos ar net gydomos ligos. Rašoma, kad biolokaciją kai kurios šalys pripažįsta kaip mokslą. Kaip ten bebūtų, virgulės naudojimas žinomas tūkstančius metų. Niekas neverčia ja tikėti, bet kodėl nesupažinus su ilgaamže žmonijos pažintine veikla?

Kas yra Gyvata? „Tautos Gyvata yra gyvas psichinis pasaulis. Tasai

turi turtėti, turi svarbėti...“ (Vydūnas). Tas gražus senoviškas žodis reiškia gyvybę, gyvenimą, gyvenimo būdą. Ar gyvename čia ir dabar, ar nuolat kankiname save praeitimi, kurios nepakeisi, ar ateities regėjimais, kurie gąsdina? Ar įmanoma ramiai galvoti apie mirtį, ruošti jai? Palengvinkime savo Gyvatą nuolat už viską dėkodami ir kartodami: „Turiu viską, ko man reikia. Man reikia to, ką gaunu“.

Apie laiką. Para visiems vienoda, tik nuo mūsų pačių santykio su gyvenimu ir savimi priklauso, kaip tą laiką išnaudojame. Ar su amžiumi laiko padaugėja? Ne, tik jis kitaip paskirstomas. Versmeniečiai myli ir vertina gyvenimą, stengiasi būti naudingi kitiems, nes tai atrodo prasminga ir reikalinga. Svarbiausia išsiryntinti, kurie darbai mieli ir suteikia prasmę. Smagu, kai galima daugiau laiko skirti savo pomėgiams, ramiai numatyti tolimesnius ir artimesnius darbus. Kaip sakė poetas, „suraskim laiko pušį apkabinti, išgirst, kaip sprogstą pumpurai...“

Apie vienos Moters gyvenimą. Tema jautri, patriotiška, gili. Apie moterį, istorikės Vandos Sruogienės taikliai pavadintą Tyliąja Heroje. **Marcelė Kubiliūtė** (1898–1963) dirbo gailestingąja sesele, spaudos darbuotoja, ryšininke, žvalgybininke, valstybės tarnautoja, patyrė kalinės

(Nukelta į 8 p.)

Pakirpti
sparnai

Metai karo pašonėje: kaip karas Ukrainoje paveikė mūsų jaunimą?

2020 m. duomenimis, pagal vaikų geros psichikos sveikatą Lietuva užėmė tik 36 poziciją iš 38 ir panašu, jog geresnių rodiklių dar teks palaukti ne vienerius metus, mat įvairūs tyrimai rodo – jaunų žmonių psichologinė savijauta tik blogėja.

Mokslininkai, psichologai ir kiti specialistai atkreipia dėmesį į tai, kad COVID-19 pandemijos metu pastebimai išaugo paauglių, patiriančių psichologinių sunkumų, skaičius – iki pandemijos pradžios tokių sunkumų patyrė apytiksliai 1 iš 7, o pandemijos metu – 1 iš 5 paauglių. Tai reiškia, jog Lietuvoje psichologinių sunkumų patiria net penktadalį jaunuolių.

Visgi tikriausiai ne veltui sakoma, jog bėda po vieną nevaikšto, mat, nespėjus atsitiesti po vienu trauminių patirčių, jaunų asmenybių protus ir jausmus sudrebino Ukrainoje prasidėjęs ir vis dar tebesitęsiantis karas.

Padidėjusį jaunuolių nerimą dėl geopolitinės situacijos pastebi ir emocinę paramą teikiantys „Jaunimo linijos“ savanoriai. Anot Tarnybos komunikacijos vadovės **Ritos Stanelytės**, pirmosiomis karo dienomis visuomenei patyrus didžiulį šoką dėl taip arti Lietuvos sienų vykstančio karo, o skambučių srautams išaugus kone dvigubai, mobilizuoti savo pajėgas turėjo ir administracijos komanda, ir savanoriai. „Dėl staigiai išaugusių skambučių skaičiaus prašėme savanorių budėti papildomas valandas, operatyviai organizavome pagalbas grupes savanoriams, kad ir jie patys galėtų pakalbėti apie tai, kas juos slegia. Buvo svarbu pirmiausia pasirūpinti mūsų savanoriais, kad jie ir toliau galėtų teikti emocinę paramą besikreipiantiems asmenims. Matydami, kiek daug nežinios, nerimo ir baimės visuomenėje vyravo pirmomis karo dienomis, socialiniuose tinkluose dalinomės informacija, kaip elgtis tokiomis aplinkybėmis. Taip pat surengėme didelio susidomėjimo sulaukusį webinarą su karo psichologu A. Jurgaičiu bei Skaitmeninės etikos centro steigėja R. Gaudinskaite, kuriame diskutavome, kaip mokytis, dirbti, gyventi staiga pasikeitusioje ir nerimo pilnoje kasdienybėje“, – apie staigiai iškilusius iššūkius pirmosiomis karo dienomis pasakoja R. Stanelytė.

Reaguojant į sudėtingą situaciją bei didėjančius į Lietuvą nuo karo bėgančių ukrainiečių srautus, 3 mėnesius „Jaunimo linijos“ savanoriai kartu su Sveikatos apsaugos ministerija organizavo emocinės paramos teikimą ir rusų kalba bei teikė pa-

Jaunimo linijos savanoriai.

galbą Ukrainos nacionalinei karštajai linijai „Lifeline Ukraine“. Iš viso per šį laikotarpį savanoriai budėjo per 300 valandų ir atsakė į daugiau nei 440 skambučių dėl nerimo, gyvenant karo sąlygomis. Anot emocinę paramą teikiančios tarnybos komunikacijos vadovės, pačių savanorių teigimu, atliepti tokius skambučius ypač sunku, nes kitame laido gale esantiems žmonėms realiai grėse didžiulis pavojus.

Tarnybos atstovės teigimu, įprastai į „Jaunimo liniją“ jaunuoliai kreipiasi su santykių ar vienišumo problemomis – šios temos sudaro apie 25 proc. visų pokalbių, tačiau pirmaisiais karo mėnesiais, pasak R. Stanelytės, nerimas dėl karo buvo užėmęs „visą eterį“. Paklausta, kas labiausiai jaudina ir neramina jaunus žmones šiuo laikotarpiu ir kokios pagalbos jie ieško „Jaunimo linijoje“, R. Stanelytė atkreipia dėmesį, jog jaunimą kone labiausiai neramina nežinomybė dėl ateities ar netgi branduolinės grėsmės. „Karas yra didžiausia nelaimė, kokia tik gali ištikti žmoniją. Lietuvoje dvi kartos gyvena be karo grėsmės, o dabar nauja realybė užgriuvo visu sunkumu, todėl natūralu, kad jauni žmonės jaučia daug nerimo“, – sako „Jaunimo linijos“ komunikacijos vadovė.

Visgi karui tęsiantis jau daugiau nei metus laiko, R. Stanelytė pastebi, jog metai su karo grėsme pašonėje „užaugino tvirtesnę odą“ ir jauniems žmonėms grįžo ankstesnės mintys, sunkumai ir kitos problemos, su kuriomis jie kreipiasi į „Jaunimo liniją“.

Rimantė Jančiauskaitė

Jaunimo linija – tai viena didžiausių Lietuvoje veikiančių nemokamos emocinės paramos telefonu ir internetu tarnyba.

Gyvenimas – šeimai apie sveikatą

PARENGĖ: Prienų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras

2022 metų suaugusiųjų gyvenimo tyrimo duomenų apžvalga

2022 metais visos Lietuvos mastu buvo vykdomas suaugusių gyventojų gyvenimo tyrimas, kurį koordinavo Higienos institutas, o apklausas atliko savivaldybių visuomenės sveikatos biurų specialistai.

Balandžio – gegužės mėnesiais suaugusių gyventojų gyvenimo tyrimo apklausa vyko Prienų rajone. Apklausa kaimo ir miesto teritorijose buvo vykdoma skirtingai pagal metodologiją. Tyrimas atliktas vykdamas sveikatos apsaugos ministro įsakymą, nurodantį periodiškai savivaldybėse atlikti suaugusiųjų gyvenimo tyrimus.

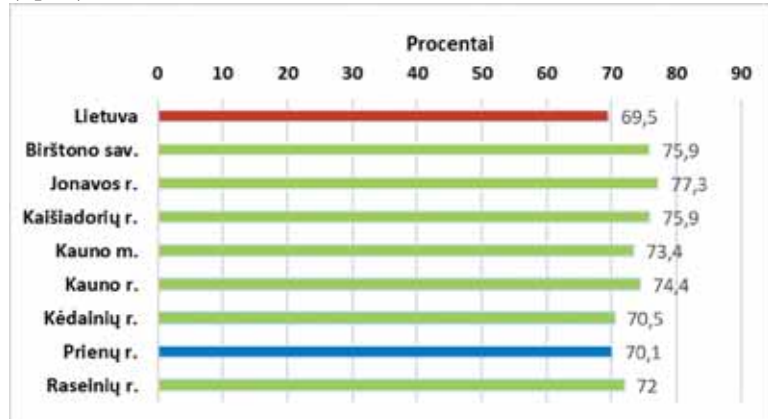
Tyrimas atliktas vadovaujantis Higienos instituto parengta gyvenimo tyrimų organizavimo ir vykdymo metodika. Tyrimui naudotas su Sveikatos apsaugos ministerija suderintas klausimynas.

Tyrimo rezultatai pristatomi pagal 16-ka suaugusiųjų gyvenimo stebėsenos rodiklių, patvirtintų sveikatos apsaugos ministro įsakymu. Rodikliai suskirstyti į tris grupes:

- gyvenimo kokybės, sveikatos, laimingumo vertinimas, prislėgta nuotaika, bendravimas;
- sveikatos elgsena (fizinis aktyvumas ir mitybos įpročiai);
- rizikingas elgsenys (tabako, elektroninių cigarečių rūkymas, alkoholio vartojimas, narkotinių medžiagų vartojimas).

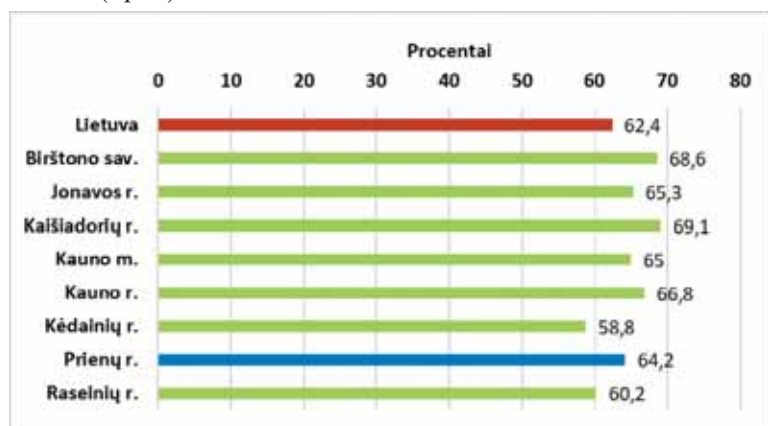
Tyrimo populiacija – 18 metų amžiaus ir vyresni asmenys. Tyrimo imtis buvo apskaičiuota atsižvelgiant į populiacijos dydį, lytį ir gyvenamąją vietovę. 2022 m. Prienų rajone buvo apklaustas 431 asmuo. Didėsnė dalis apklaustųjų buvo moterys (233) nei vyrai (198). Respondentai pagal gyvenamąją vietą buvo pasiskirstę taip: kaimo – 64,04 proc., miesto – 35,96 proc. gyventojų.

2022 m. Lietuvoje atlikto gyvenimo tyrimo duomenimis, labai gerai ir gerai savo gyvenimo kokybę vertino 70,1 proc. Prienų rajono gyventojų. Lyginant su Lietuvos vidurkiu (69,5 proc.), Prienų rajono rodiklis didesnis (1 pav.).

1 pav. Respondentų, kurie savo gyvenimo kokybę vertina kaip gerą ir labai gerą, dalis (proc.), lyginant su kitais Kauno apskrities rajonais ir Lietuva.

64,2 proc. Prienų rajono gyventojų savo sveikatą vertino kaip gerą ir labai gerą. Lyginant su Lietuvos vidurkiu, Prienų rajono rodiklis neženkliai didesnis (2 pav.).

2 pav. Respondentų, kurie savo sveikatą vertina kaip gerą ir labai gerą, dalis (proc.), lyginant su kitais Kauno apskrities rajonais ir Lietuva.

Prienų rajone daugiau kaip pusė – 58,8 proc. – apklaustųjų pasisakė, kad jaučiasi laimingi arba pakankamai laimingi, galvodami apie savo dabartinį gyvenimą, tačiau tai nesiekia Lietuvos vidurkio rodiklio, kurio reikšmė – 59,9 proc.

Nustatyta, kad suaugusiųjų, neturinčių nė vieno artimo žmogaus, kuriuo galėtų pasitikėti susidūrus su sunkiomis asmeninėmis problemomis, Prienų rajone sudaro 7,2 proc., o Lietuvoje – 5,8 proc.

Per praėjusį mėnesį 24,8 proc. Prienų rajono gyventojų buvo apėmusi prislėgta nuotaika, nerimas šiek tiek labiau ir daug labiau nei anksčiau. Pastebima, kad rajono rodiklis yra nežymiai didesnis nei Lietuvos vidurkio rodiklis (23,5 proc.). 40,7 proc. apklaustųjų pasisakė, kad turi ilgalaikių sveikatos problemų (Lietuvoje – 36,9 proc.).

Tyrimo rezultatai rodo, kad 31,7 proc. gyventojų užsiima energinga fizine veikla bent po 30 min. 5 dienas per savaitę ar dažniau. Tyrimo duomenys parodė, kad Prienų rajono gyventojai mažiau valgo daržovių nei visos Lietuvos gyventojai. Tik trečdalis Prienų rajono gyventojų (33,6 proc.) bent kartą per dieną valgo vaisius, šiek tiek mažiau nei palyginti su Lietuvos vidurkiu (36,6 proc.). Pastebime, kad beveik pusė Prienų rajono apklaustųjų (47,7 proc.) papildomai nesideda į paruoštą maistą druskos, o Lietuvos vidurkio rodiklis nežymiai mažesnis – 39,9 proc. (3 pav.).

(Nukelta į 4 p.)

Dalyvavome „Futbolas vaikščiojant“ turnyre

Vasario 8 d. pirmą kartą Kaune vyko „Futbolas vaikščiojant“ turnyras, kuris skirtas vyresnio amžiaus žmonėms.

Prienų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro specialistė į turnyrą lydėjo Balbieriškio komandą, kurią sudarė vien moterys. Turnyre dalyvavo 8 komandos iš įvairių Lietuvos miestų – daugiausia iš Žemaitijos.

Visos komandos burtų keliu buvo suskirstytos į 2 pogrupius. Su varžovais žaisti teko 4 kartus. Nors po įnirtingos kovos nepavyko pelnyti prizinės vietos, bet į Balbieriškį dalyviai grįžo su taure.

Džiaugiamės ir dėkojame visiems dalyviams. Dėkojame Lietuvos masinio futbolo asociacijai už galimybę mokytis žmones futbolo vaikščiojant ir kvietimą dalyvauti jų organizuojamuose turnyruose.

Jeigu norite ir Jūs susipažinti su šia veikla, būti fiziškai aktyvūs, susisiekite su Prienų visuomenės sveikatos biuru tel. 8 678 79 995, ir mes atvyksime pas Jus!

Pirmosios pagalbos mokymai AB „Išlaužo žuvis“

Mūsų rajonas garsėja ne tik nuostabaus grožio gamta, šiltais ir svetingais žmonėmis, bet ir skaniu maistu! Esame tikri, kad kiekvienas žuvis patiekalų mėgėjas žino Prienų rajone įsikūrusią AB „Išlaužo žuvis“. Kartais valgydami mėgstamą patiekalą nesusimąstome, kad, siekdami pajavairinti mūsų kasdieninį ar šventinį stalą, gamintojai gali susidurti su įvairiais pavojais. Apie juos ir kalbėjome su AB „Išlaužo žuvis“ kolektyvu. Ačiū AB „Išlaužo žuvis“ kolektyvui už aktyvumą ir svetingumą!

Prienų rajono savivaldybės teritorijoje įsikūrusias bendruomenes ir kolektyvus kviečiame naudotis Prienų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro paslaugomis: visuomenės sveikatos priežiūros paslaugos mūsų rajono gyventojams, jame įsikūrusioms bendruomenėms ir kolektyvams yra nemokamos – tereikia Jūsų noro ir laiko.

TELEFONO žala vaikui

mažamečio vaiko smegenims

kalbinės bei bendrosios raidos sulėtėjimas
koncentracijos bei dėmesio sunkumai
hiperaktyvumo bruožai
sunkumai suprantant kitus žmones

paauglio smegenims

socializacijos problemos
prastėjanti atmintis
koncentracijos bei dėmesio sunkumai
agresyvumas, depresinės nuotaikos
išsivysto priklausomybė

fizinės sveikatos problemos

antšvoris
nugaros skausmas
regėjimo problemos
klausos problemos
stuburo iškrypimai
galvos skausmas
nemiga

Prienų r. savivaldybės visuomenės sveikatos biuras

ĮVEIKIME PRIKLAUSOMYBĘ KARTU!

Nemokamos konsultacijos laikas tiesiogiai derinamas su konsultante

NEMOKAMOS KONSULTACIJOS

KONSULTACIJOS VYKŲ: J. Basanavičiaus g. 16, Prienai

PRIKLAUSOMYBĖS

nepaiso nei žmogaus amžiaus, nei lyties, nei išsilavinimo – susidurti su žalingo alkoholio vartojimo rizika gali kiekvienas.

REIKALINGA IŠANKSTINĖ REGISTRACIJA

8 671 02 737 | 8 640 51386

KREIPTIS

- į priklausomybių konsultantą galima be gydytojo siuntimo,
- konsultantas dirba tik mokslu pagrįstais metodais (nekodeuojama, nehipnotizuojama ir pan.),
- laikosi anonimiškumo ir konfidencialumo principu.

2022 metų suaugusiųjų gyvensenos tyrimo duomenų apžvalga

(Atkelta iš 4 p.)

Lyginant su Lietuvos vidurkiu, 3,4 proc. daugiau Prienų rajono gyventojų užsiima energinga fizine veikla (4 pav.).

41,5 proc. Prienų rajono respondentų pasisakė, kad bent kartą per dieną valgo daržoves. Pastebime, kad Prienų rajono rodiklis mažesnis nei Lietuvos vidurkis (46,1 proc.) (5 pav.).

Tyrimo rezultatai rodo, kad gyventojai daugiau rūko tabako gaminius, nei elektronines cigaretes. Per paskutines 30 dienų kasdien vartojo tabako gaminius 14,7 proc. Prienų rajono gyventojų, 7,3 proc. gyventojų pasisakė, kad naudojo elektronines cigaretes kasdien per paskutines 30 dienų (6 pav.).

Prienų rajono gyventojų, kurie per paskutines 30 d. kasdien vartojo tabako gaminius, rodiklis yra mažesnis nei Lietuvos vidurkis (7 pav.).

Alkoholio vartojimo tyrimo rezultatai rodo, kad 1,6 proc. respondentų per paskutines 30 dienų kasdien vartojo alkoholinius gėrimus. 25,5 proc. apklaustųjų pasisakė, kad vartojo alkoholinius gėrimus kartą per savaitę ir dažniau per paskutines 30 dienų. Kartą per savaitę ir dažniau alkoholinius gėrimus per paskutines 12 mėnesių vartojo 18,5 proc. respondentų. Tyrimo duomenimis, bent kartą per savo gyvenimą vartojo narkotinių ar psichotropinių medžiagų be gydytojo paskyrimo 13,5 proc. respondentų (8 pav.).

Lyginant Prienų rajono ir Lietuvos rodiklius tarpusavyje su Lietuvos rodikliu, suaugusiųjų, kurie per pastarąsias 30 dienų vartojo alkoholinius gėrimus kasdien, Prienų rajone buvo daugiau nei šalyje (9 pav.).

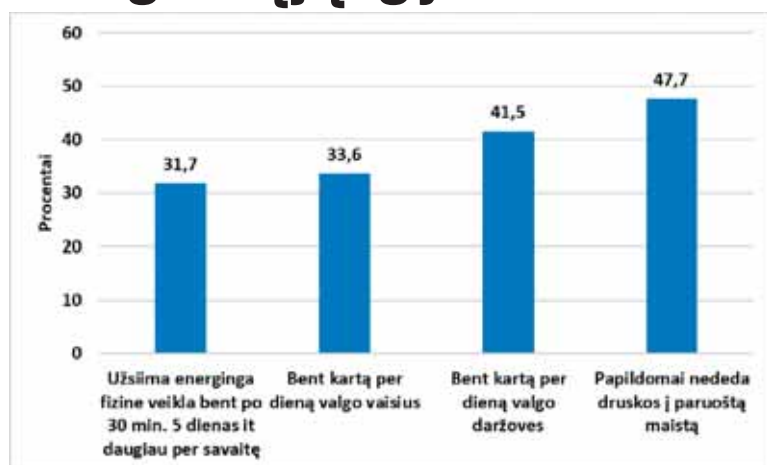
Prienų rajone narkotinių medžiagų vartojimo per paskutines 30 dienų rodiklis yra didesnis lyginant su Lietuva (10 pav.).

Apibendrinant 2022 m. atlikto tyrimo duomenis nustatyta, kad Prienų rajono gyventojai savo sveikatą vertina geriau, nei Lietuvos vidurkis. Daugiau kaip pusė Prienų rajono gyventojų savo gyvenimo kokybę vertina kaip gerą ir labai gerą (70,1 proc.). 58,8 proc. gyventojų jaučiasi laimingi.

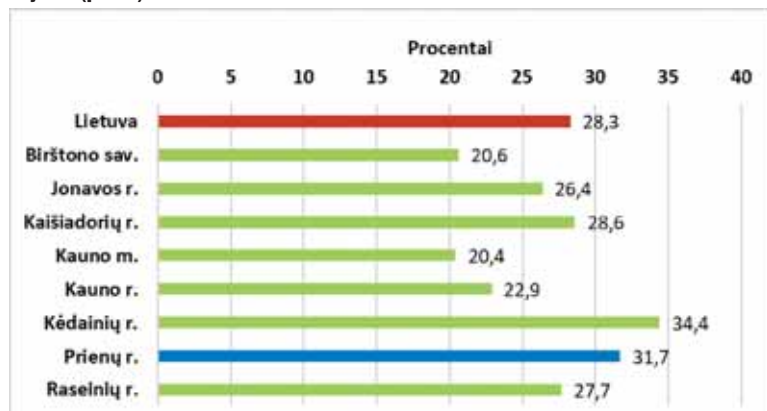
Tyrimo duomenys atskleidė gan prastus Prienų rajono gyventojų mitybos įpročius, rodikliai prastesni nei lyginant su Lietuvos vidurkiu.

Remiantis fizinio aktyvumo rekomendacijomis suaugusiems asmenims (nuo 18 iki 65 metų) per savaitę būtina skirti ne mažiau kaip 150 minučių vidutinio intensyvumo aerobinei fizinei veiklai arba ne mažiau kaip 75 minutes didelio intensyvumo aerobinei fizinei veiklai. 2022 m. tyrimo duomenimis, 31,7 proc. Prienų rajono gyventojų užsiima energinga fizine veikla bent po 30 min. 5 dienas per savaitę ir dažniau, tai yra daugiau, lyginant su Lietuvos vidurkiu.

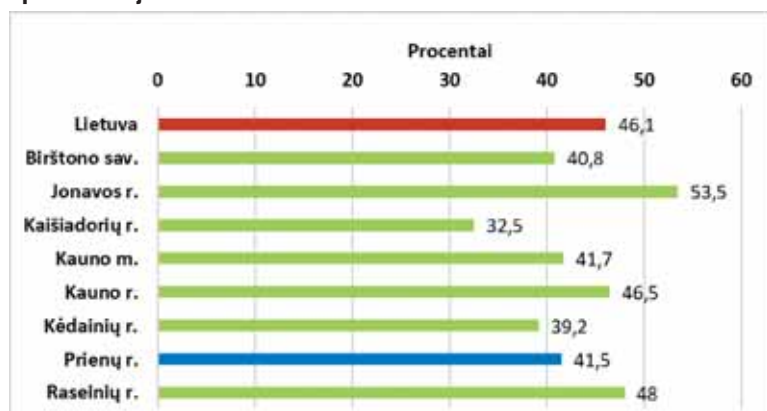
Tyrimo duomenimis, Prienų rajone rūkymas tarp gyventojų paplitęs labiau nei Lietuvoje. Prienų rajone 15,2 proc. gyventojų prisipažino kasdien rūkė tabako gaminius per paskutines 30 dienų. Alkoholio ir

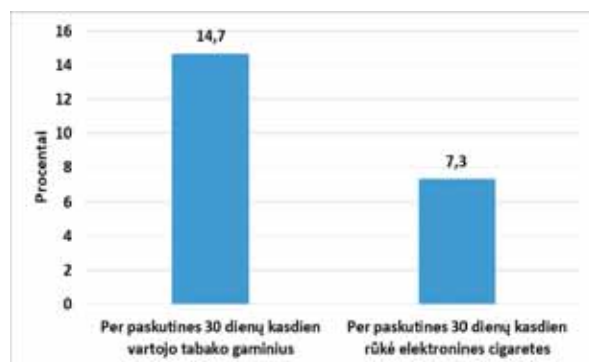
3 pav. Respondentų užsiėmimas fizine veikla ir mitybos įpročiai Prienų rajone (proc.)

4 pav. Respondentų, kurie užsiima energinga fizine veikla bent po 30 min. 5 dienas per savaitę ar dažniau, dalis (proc.), lyginant su kitais Kauno apskrities rajonais ir Lietuva.

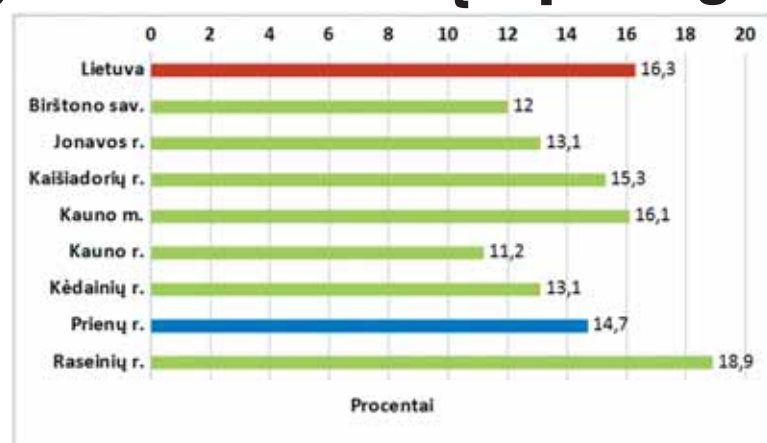

5 pav. Respondentų, kurie bent kartą per dieną valgo daržoves, dalis (proc.), lyginant su kitais Kauno apskrities rajonais ir Lietuva.

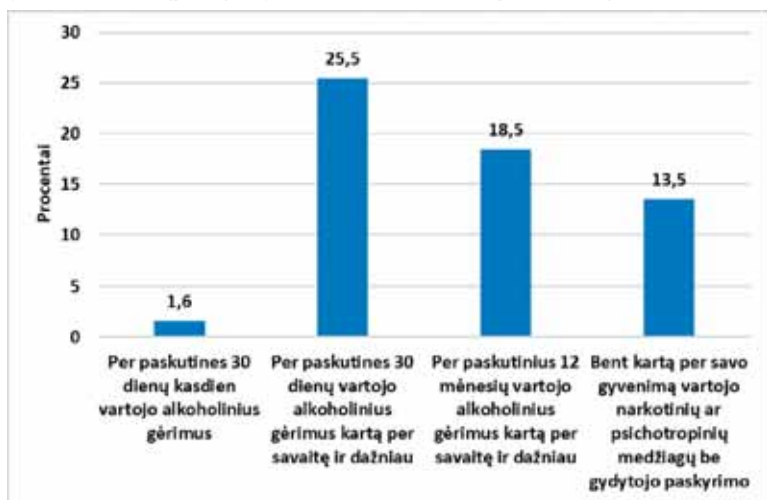

6 pav. Respondentų, kurie per paskutines 30 d. kasdien vartojo tabako gaminius arba rūkė elektronines cigaretes, dalis Prienų rajone (proc.)

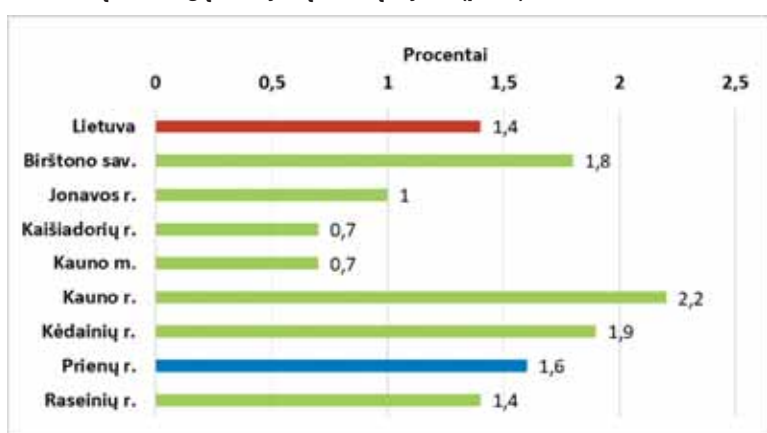
narkotinių medžiagų vartojimas didesnis, lyginant su Lietuvos vidurkiu. Būtina toliau šviesti ir skatinti visuomenę rinktis sveiką gyvenimo būdą.

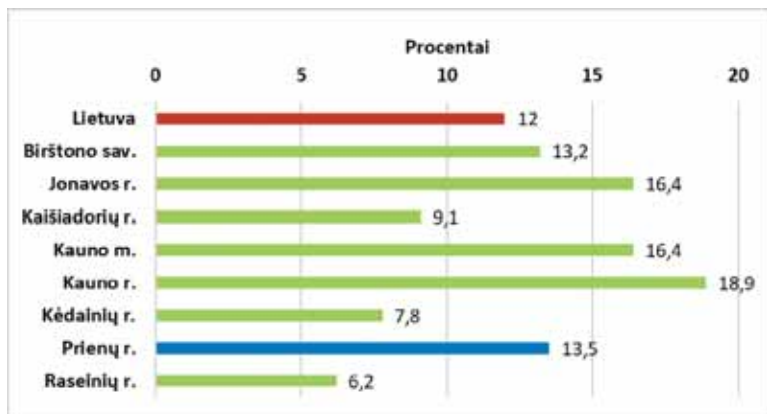
7 pav. Respondentų, kurie per paskutines 30 d. kasdien rūkė tabako gaminius, dalis (proc.), lyginant su kitais Kauno apskrities rajonais ir Lietuva.

8 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal bet kokio alkoholinio gėrimo ir narkotinių medžiagų vartojimą Prienų rajone (proc.)

9 pav. Respondentų, kurie per paskutines 30 d. kasdien vartojo alkoholinius gėrimus, dalis (proc.), lyginant su kitais Kauno apskrities rajonais ir Lietuva.

10 pav. Respondentų, kurie bent kartą per savo gyvenimą vartojo narkotinių ar psichotropinių medžiagų be gydytojo paskyrimo, dalis (proc.), lyginant su kitais Kauno apskrities rajonais ir Lietuva.

Pamoka-praktinis užsiėmimas

„Sveika mityba“

Vasarį Prienų rajono Balbieriškio pagrindinės mokyklos 1-3 kl. mokiniai dalyvavo visuomenės sveikatos specialistės pamokose-praktiniuose užsiėmimuose „Sveika mityba“. Užsiėmimų metu mokiniai aptarė, kas yra sveika mityba ir kokie jos principai. Praktinėje dalyje mokėsi paskirstyti maistą pagal produktų grupes ir rekomenduojamą suvartoti kiekį.

Gintarė Meškauskė

Visuomenės sveikatos specialistė, vykdanči sveikatos priežiūrą mokykloje

PARENGĖ: Prienų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras Revuonos g. 4, Prienai, Telefonas/faksas (8 319) 544 27, Mobilusis telefonas 8 678 79 995, El. paštas prie-nai.vs.biuras@gmail.com Internetė: <http://www.vsbprienai.lt> <http://www.facebook.com/prienuvsb/>

INFORMACIJĄ RINKO:

Direktorė **Iona Lenčiauskienė**. Mobilusis telefonas 8 678 79 994.

Visuomenės sveikatos specialistė, vykdanči visuomenės sveikatos stebėseną, **Birutė Vitkauskaitė**

Visuomenės sveikatos specialistė, vykdanči visuomenės sveikatos stiprinimą, **Evelina Tamošiūnienė**

Visuomenės sveikatos specialistė, vykdanči visuomenės sveikatos stiprinimą, **Ramunė Gražulė**

Visuomenės sveikatos specialistė, vykdanči visuomenės sveikatos stiprinimą, **Rima Jaškevičienė**

Visuomenės sveikatos specialistai mokyklose:

Visuomenės sveikatos specialistė, vykdanči visuomenės sveikatos priežiūrą „Ažuolo“ progimnazijoje, Naujosios Utos daugia-

funkciame centre, Ašmintos daugiafunkciame centre, **Vaida Lazauskienė**

Visuomenės sveikatos specialistė, vykdanči visuomenės sveikatos priežiūrą Balbieriškio pagrindinėje mokykloje, Išlaužo pagrindinėje mokykloje, **Gintarė Meškauskė**

Visuomenės sveikatos specialistė, vykdanči visuomenės sveikatos priežiūrą „Revuonos“ pagrindinėje mokykloje, Prienų lopšelyje-darželyje „Pasaka“, Prienų lopšelyje-darželyje „Saulutė“, Prienų „Revuonos“ pagrindinės mokyklos Šilavoto pradinio ugdymo skyriuje, **Eglė Orechovienė**

Visuomenės sveikatos specialistė, vykdanči visuomenės sveikatos priežiūrą Prienų r. Stakliškių gimnazijoje, **Aurelija Butkevičienė**

Visuomenės sveikatos specialistė, vykdanči visuomenės sveikatos priežiūrą Prienų r. Jiezno gimnazijoje, Prienų „Žiburio“ gimnazijoje, **Gir-mantė Mažeikienė**

Visuomenės sveikatos specialistė, vykdanči visuomenės sveikatos priežiūrą Prienų r. Pakuonio pagrindinėje mokykloje, Prienų lopšelyje-darželyje „Gintarėlis“, Prienų r. Skriaudžių pagrindinėje mokykloje, **Dalia Kukėnė**

Visuomenės sveikatos specialistė, vykdanči visuomenės sveikatos priežiūrą Prienų r. Veiverių Tomo Žilinsko gimnazijoje, **Monika Matu-sevičienė**

Padėka

Gyvenimas kupinas ne tik džiaugsmų, bet ir nesėkmių. Jos gali netikėtai prislėgti kiekvieno pečius, todėl labai svarbu, kad, sutrikus sveikatai ar ištikus kitai bėdai, greta atsirastų žmonių, norinčių padėti ir atsakingai atlikti savo pareigas.

Džiaugiuosi, kad būtent tokius žmones sutikau VŠĮ Prienų ligoninė Reanimacijos skyriuje, kai netikėtai vienai parai teko atsidurti jų globoje.

Noriu labai nuoširdžiai padėkoti Reanimacijos skyriaus personalui už dėmesį ir rūpestį. Kolektyvas nuostabus. Linkiu jiems sveikatos ir stiprybės sunkiame medikų darbe.

Pagarbiai – Aldona Dirmaitė

Krizės akivaizdoje

Prireikė laiko, kol pasirengimo ekstremalioms situacijoms kontekste buvo atkreiptas dėmesys į neįgaluosius

Pastaraisiais metais Europos žemyną drebina įvairios gamtos kataklizmams ir kitokioms krizėms, galime tik pasidžiaugti, jog Lietuvoje neturime masiškai žmonių gyvybes ar jų turtą nusinešančių potvynių, uraganų, žemės drebėjimų ir kitokių gamtos stichijų. Visgi praėjusių kelerių metų iššūkiai – Alytaus padangų perdurbimo gamyklos gaisras, pasaulinė pandemija, nerami geopolitinė situacija regione ir kt. – privertė iš naujo peržvelgti gyventojų pasirengimo ekstremalioms situacijoms strategiją ir planus.

Informacijos, ką daryti vienokios ar kitokios grėsmės atveju – daugybė, tereikia norėti ją susirasti, įsisavinti ir, iškilus grėsmei, pasinaudoti žiniomis. Tačiau Lietuvoje gyvena apie 223 tūkstančiai negalia turinčių žmonių, kurių galimybės pasirūpinti savo saugumu dažnu atveju gali būti ribotos.

Anot vidaus reikalų ministrės Agnės Bilotaitės, pradėjus gaivinti civilinę saugą paaiškėjo, jog žmonės su negalia net neminimi Civilinės saugos įstatyme, todėl ministerija ketina skirti dėmesį įvairių negalia turintiems ir labiausiai pažeidžiamiems asmenims, kartu stiprinant ir jiems pritaikytos informacijos sklaidą.

Siekiant išsiaiškinti žmonių su negalia žinias ir pasirengimą ekstremalioms situacijoms, vidaus reikalų ministerijos ir Neįgalųjų reikalų departamento iniciatyva praėjusiais metais buvo atlikta negalia turinčių žmonių apklausa. Tyrimo duomenimis, daugumai tokių žmonių stinga žinių, kaip reikėtų elgtis, kilus karo pavojui ar susidūrus su kitomis ekstremaliomis situacijomis. Statistika rodo, jog tik 4 iš 10 žmonių su negalia žino, kaip elgtis iškilus pavojui. Geriausiai neįgalieji yra pasiruošę gaisrui – net 72 proc. respondentų teigia žinantys, kaip elgtis gaisro atveju. Daugiau nei pusė (57 proc.) žino, ką daryti stipraus vėjo (viesulo) metu. Tačiau net 79 proc. apklaustųjų trūksta žinių, kaip reikėtų elgtis Astravo atominės elektrinės avarijos ar evakuacijos atvejais, o kaip elgtis iškilus karo pavojui nežino 77 proc. tikslinės grupės atstovų.

Žvelgiant į apklausos rezultatus, galima daryti prielaidą, kad žinojimas, kaip elgtis ekstremalių situacijų metu, turi įtakos ir žmonių pasiruošimui stichinėms ar žmogaus sukeltoms nelaimėms, mat net 55 proc. tyrimo dalyvių namuose turi įsirengę autonominius dūmų detektorius, panašus skaičius (54 proc.) turi būtinausių atsargų (maisto, vandens, vaistų, higienos priemonių) 72 valandoms. Apie trečdalis (34 proc.) apklaustųjų teigė turintys jodo tablečių, 32 proc. – namuose turi dujokaukę, respiratorių ar vatos ir marlės raiščiams pasiruošti, 24 proc. – rūši, pritaikytą slėpimuisi, ir tik 16 proc. yra pasiruošę išvykimo krepšį su būtinaisiais daiktais, dar mažiau (15

proc.) – turi pasirengę veiksmų planą, kaip elgtis nelaimės atveju.

Pastebima, kad mokymuose dalyvavę asmenys daug dažniau teigė žinantys, kaip elgtis konkrečios grėsmės atveju, bei dažniau ėmėsi konkrečių veiksmų, kad apsaugotų patys ir apsaugotų savo šeimos turtą.

Atkreiptinas dėmesys, jog daugiau nei pusė respondentų mano, kad nelaimės atveju jais pasirūpinti galėtų kartu gyvenantys šeimos nariai, giminaičiai arba jie patys, kur kas mažiau (28 proc.) tikisi pagalbos iš skubią pagalbą teikiančių tarnybų, daug mažesnė dalis nurodė savivaldybės atstovus (7 proc.), globos įstaigų darbuotojus (7 proc.) bei NVO atstovus (3 proc.), o net 17 proc. iš viso nesitiki, kad jais kas nors pasirūpins. Palyginti su kitais, mažiau kitų pagalba klaujasi žmonės, turintys judėjimo negalią – penktadalis nurodė, kad nežino, kas jais pasirūpintų, tiek pat teigė nesitikintys pagalbos iš kitų.

Visgi, kaip rašoma Vidaus reikalų ministerijos pranešime spaudai, „ministrės A. Bilotaitės teigimu, dar pernai pavyko pasiekti, kad VRM parengtoje Civilinės saugos stiprinimo koncepcijoje būtų įtraukti žmonių su negalia poreikiai, o naujajame Krizių valdymo ir civilinės saugos įstatyme atsirastų prievolė planuoti šiai grupei reikalingą pagalbą ir priemones ekstremaliųjų situacijų metu. Turės būti suženklintos ir šioms žmonėms pritaikytos prielaidos, užtikrintas transportas evakuacijai, adaptuota gyventojų perspėjimo sistema“.

VRM praneša, jog šiuo metu išibėgėja ir specialūs, kartu su ekspertais rengiami VRM Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento civilinės saugos mokymai – naudojant Brailio raštą, multimedijos ir garsines priemones, lengvai suprantamą kalbą, gestų kalbą ir pan.

Daugiau informacijos, kaip elgtis įvairių galimų grėsmių atveju, galima rasti ir interneto svetainėje www.lt-72.lt. Svetainėje pateiktą susistemintą aktualią informaciją gali rasti ir klausos, judėjimo, regos, intelekto ar psichosomatinių, raidos sutrikimų ar kompleksinę negalią turintys asmenys.

Parengta pagal VRM informaciją

Reformuota sveikatos sistema – ar Prienų rajono pacientai pajus naudą?

(Atkelta iš 1 p.)

– Ar tebeplanuojama Prienų ligoninėje išplėsti Skubios pagalbos-priėmimo skyrių?

– Pagal gyventojų skaičių Prienų ligoninėje teikiamos visos priklausiančios specialistų paslaugos.

Prienų rajono savivaldybė Sveikatos apsaugos ministerijai yra informavusi apie tai, kad turi viziją išplėsti ligoninės Skubios pagalbos-priėmimo skyrių, yra pateikti pasiūlymai, atitinkantys sveikatos priežiūros įstaigų tinklo pertvarkymo kriterijus, pavyzdžiui, dalis stacionarinių paslaugų persikeltų į stebėjimo palatas, būtų teikiama skubi pagalba, konsultacijos. Darbų apimtys priklausys nuo to, ar gausime finansavimą. Kol kas SAM pristato reformos strategiją, bet konkrečių aprašų, kam bus skiriamos lėšos, dar nėra paskelbta.

– Nauja Greitosios medicinos pagalbos tarnybos sistema turėtų būti sukurta iki šių metų liepos 1 dienos. Kaip tam ruošiamasi Prienuose?

– Savivaldybei priklausantis VŠĮ Prienų rajono PSC Greitosios medicinos pagalbos skyrius bus prijungtas prie Greitosios medicinos pagalbos tarnybos, kuri taps pavaldi valstybei. Tarnybos darbuotojai, sutikę pereiti į Kauno miesto greitosios pagalbos stotį, rašo pareiškimus.

Pirmasis darbas, kurį turės atlikti naujosios tarnybos vadovybė, tai suvienodinti paslaugų, darbo sąlygas bei atlyginimus, kurie savivaldybėse buvo skirtingi. Darbuotojai turi pagrįstą lūkesčių, kad jų darbo užmokestis nesumažėtų. Kaip tai bus padaryta: ar ministerija skirs daugiau lėšų, ar bus nustatytas tam tikras pereinamasis laikotarpis, per kurį mažiau uždirbusių atlyginimai prisivys didesnius, dar nėra žinoma.

Vykstant GMP tarnybos reformai, bus keičiamas tik juridinio asmens pavadinimas, o tarnybos darbuotojai, kaip ir iki šiol, toliau dirbs Prienuose, esamoje patalpoje, kurios bus perduotos naujai tarnybai. Net neabejoju, kad visi darbuotojai, kurie norės dirbti šioje tarnyboje, darbo vietas išsaugos, nes greitosios medicinos pagalbos gydytojų, bendrosios praktikos slaugytojų, paramedikų, vairuotojų trūksta.

Savivaldybė yra pasiūliusi kurti GMP pastotę nuo rajono centro nutolusiame Stakliškių miestelyje. Kol kas atsakymo nesulaukėme.

– Prienų rajono taryba pritarė Kauno greitosios medicinos pagalbos stoties inicijuotam pilotiniam projektui, kurio metu turėtų būti išbandyta tam tikrų grupių pacientų pavėžėjimo į gydymo įstaigas sistema. Kaip ji bus organizuojama

Prienų rajone?

– Pavėžėjimo paslaugos pagal šį projektą Savivaldybėje startuos nuo šių metų liepos 1 dienos. Jomis galės pasinaudoti daugiau gyventojų, kurie dėl sveikatos būklės (judėjimo, psichikos, regos problemų, patiriamos gydymo šalutinio poveikio, atliekantys dializes ir kt.) į gydymo įstaigą negalės nuvykti patys nuosavu ar viešoju transportu. Savivaldybėje šias paslaugas teiks dvi įstaigos: Prienų socialinių paslaugų centras organizuos tų ambulatorinių pacientų pavėžėjimą, kurie atitiks tam tikras indikacijas, socialinius ir medicininius poreikius, o Prienų ligoninė, turinti specializuotą transportą, perveš sunkesnių būklių, gulinčius pacientus. Siuntimą nemokamam pavėžėjimui išrašys šeimos gydytojas kartu su siuntimu, pavyzdžiui, kardiologo konsultacijai. Tuomet pacientai, kuriems reikalinga pavėžėjimo paslauga, ją užsisakys per vieną sistemą telefonu 1808 (arba internetu) numatyta datai. Sklandžiu pavėžėjimo paslaugų organizavimu įstaigose rūpinsis koordinatoriai.

Pavėžėjimo paslaugos bus finansuojamos europinėmis lėšomis iki 2024 m. vasario 28 dienos, dar tris mėnesius lėšas skirs Savivaldybė.

Kalbėjosi Dalė Lazauskienė

Prienų Turguje

Palma Pugačiauskaitė

„Galima nusipirkti ir tai, ko neplanavai“ ...

Parskrendantys paukščiai ant sparnų parnešė pavasarį, o į Prienų turgų tarytum sušaukė gausų būrį prekeivių ir dar gausesnį – pirkėjų. Tokio šurmilio pasiilgę, žinoma, labiau prekybininkai. Pasak vieno iš jų, reikia atsigausti po žiemos, tad ir suvežė parduoti, kas ką pagamino, užaugino. Pirkėjai taip pat atvyko ir vištų, ir triušių, pentarkų ar veislinių Kochankinų, Bramų veislių gaidžių su juos lydinciomis „žmonomis“ pirkti. Buvo ir muskusinių ančių, ir balandžių nemažas pasirinkimas.

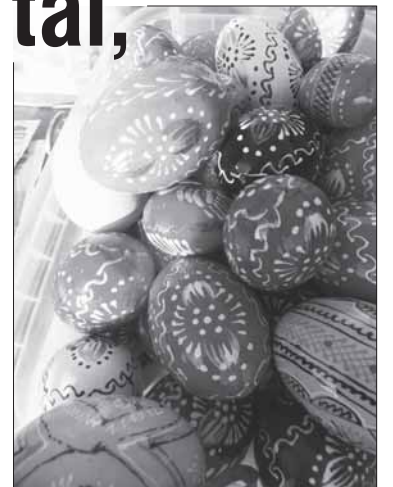
Maisto prekių rinkosi pagal poreikius, eilutės pirkėjų driekėsi prie žuvies, mėsos. O daiktų pasaulis labai įvairus – galima nusipirkti net tai, ko neplanavai.

Tačiau juk ne jie svarbiausia pavasarį. Kaip sakė Toni Shey: „Sudariau sąrašą pačių laimingiausių akimirų mano gyvenime ir supratau, jog nė viena iš jų nebuvo susijusi su pinigais“... Sako, gandas po sparnu parneša kiele, kuri baigia išspardyti paskutinius ledus! O turguje galima surasti ir nusipirkti sodybą puošiantį gandrą – arba naujai pagamintą, arba parvežtą iš svečios šalies, tik „nekalbant“... Eilutėje, laukdama lašinių, už kurių kilogramą mokėjo 12 eurų, Ramunė pasidalijo mintimis apie tai, kaip ne taip seniai grįžo iš vieno miestelio Anglijoje. „Mano darbas buvo supirkti panaudotus drabužius, daiktus, kurių kilogramas būtų penkiasdešimt euro centų. Ten

žmonės atveždavo ir naujų drabužių, dar su etiketėmis, beje, tokių juk ir Lietuvoje gausu tarp padėvėtų prekių, tik jūs mokat gerokai daugiau. Pamenu, kaip pasvėriau aštuoniolika kilogramų kvėpalų, už kuriuos juos pristatę moteris gavo po tiek pat už kilogramą, galbūt jai kaina svarbu nebuvo, bet skirtumai ir tarp maisto prekių, beje, lietuviškų ten ir čia tikrai jaučiasi, gaila – ten pigiau, bet grįžti į Lietuvą paršaukė pareigos jausmas“, – apie jį pasakoti moteris napanoro ir patikino, kad per dešimtį metų Anglijoje dirbo, jos žodžiais, „juodai“...

Dar vienas su Gandrinių švente susijęs keistas paprotys – tikėjimas, kad šią dieną gyvatės po žeme savo karalienės karūną ritinėja, taip žadindamos gamtą. O jei šią karūną iš jų pavogsi, viską žinosi, kitų mintis skaitys, žinosi, kur turtai paslėpti. Apie juos, ypač materialius, pirkėjai svarsto. Gal kasti rūši, gal slėptuvę, ir kuo daugiau maisto atsargų sukaupti, kiti gi gyvena „čia ir dabar“. O pavasario ženklų bei švytinčių akių, lyg tikinčių, kad bus geriau, ištis vis daugiau ir daugiau galima sutikti. Susirūpinę kiti, kiek sėti bei sodinti, sako, kad pirsks daugiau sėklų, daugiau žemės skirs daržui.

Dar vis gyvename laukimu Didžiosios pavasario šventės – Velykų, artėdami prie Didžiosios savaitės su

viltimi ir tikėjimu, kad stebuklai išsipildo... o turguje jau galima rasti ir margučius. Perka silkę, žuvį. Kilogramas „Atlanto“ riebios silkės kainavo 3,99 euro, nesūrios skumbrės – 5,99 euro, silkės filė „Aromatinė“ – 5,50 euro; vištienos šaldytų kepsnelių kilogramas kainavo 5,50 euro, kalakutienos su kumpiu bei sūriu – 6,50 euro, šimtas gramų svogūnų laiškų kainavo 0,80 euro. Daržovių, vaisių galima pasirinkti, o žuvies taip pat ne vienoje turgaus vietoje aptikti.

Dešimt vištos kiaušinių kainuoja 3 eurus. Viena višta gyvuliukų turguje kainuoja 8–10 eurų, „kaimiškas“ gaidelis – iki dešimties eurų, o veislinių porėlė – apie 30 eurų. Dekoratyvinis triušis, kurį galima ir dovanėlei nupirkti – 5 eurai, o veislinis kainuoja apie 30 eurų. Veislinius paukščius daugiau perka į prabangesnes sodybas, kaip įvardijo vienas prekeivis, į tas, kurios nuomojamos šeimai ežerų ar upių, kur ypač vaikams besišilsinti būna įdomu stebėti ir gyvuliukų gyvenimą.

Pentarką pirkęs vyras juokavo, kad pirkė tik dėl to, kad jos „garsiai kalba“, kad net kolorado vabalai nuo bulvių „nubėgioja“. Taigi ir patarimų gausi, ir išgys galbūt tai, ko nereikėjo, ir „ant kojos užminsi“ galbūt tam, ko sutikti nesitikėjai – tai ir yra turgaus gyvenimo natūralumas...

Amžinąjį atilsį...

Sustoja laikas ir nutrūko kelias...

Liūdimė dėl Anastazijos Genovaitės TAMULYNIENĖS mirties ir nuoširdžiai užjaučiame jos artimuosius. Telydi velionę Amžinybės šviesa.

Jundeliškių kaimo gyventojai

SIŪLO DARBA

Birštono sav. esančiame augalininkystės ūkyje reikalingas traktorininkas - mechanizatorius, sugebantis dirbti įvairius žemės ūkio darbus. Reikalinga patirtis. Atlyginimas nuo 1000 Eur. Tel. 8 658 07 728.

Priminimas ūkinių gyvūnų ir augintinių laikytojams

Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos (VMVT) Alytaus departamento Prienų skyrius primena, kad kiekvienas ūkinių gyvūnų laikytojas privalo registruoti, ženklinti laikomus ūkinius gyvūnus, vesti jų apskaitą. Duomenis apie bandomis registruotus ūkinius gyvūnus, išskyrus kiaules, laikytojas turi registruoti ne rečiau kaip du kartus per metus kiekvieno pusmečio sausio ir liepos mėnesiais.

Kiaulių laikytojai per einamųjų metų kiekvieno ketvirčio pirmąjį mėnesį sausį, balandį, liepą, spalį privalo Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro (ŽŪIKVC) elektroninėje informacinėje sistemoje suvesti (ar pateikti veterinarijos paslaugų teikėjui arba VMVT teritoriniam padalinii) duomenis apie kiaulių laikymo vietą, bandos Nr., laikomų kiaulių skaičių ir amžių, užpildydami GŽ-1 formą. Pateiktos deklaracijos galioja tik einamaisiais metais. Kiaules privaloma įsigyti tik su vidaus prekybos sertifikatu ir paženklintas į vieną ausį su bandos numeriu, iš kurios kiaulės yra išvežamos. Apie kiaulių atvežimo įvykį pranešti per 7 kalendorines dienas.

Ūkinių gyvūnų (galvijų, avių, ožkų, arklių, ponių) laikytojai gyvūnų judėjimo (išvežimo ir atvežimo) ir kaitos (prieauglio atsivedimo ir paženklinimo, skerdimo savo reikmėms, kritimo) įvykius ŽŪIKVC elektroninėje informacinėje sistemoje turi registruoti ne vėliau kaip per 7 kalendorines dienas.

Dabar, prieš ganyklinį laikotarpį, pats laikas užsakyti pamestus ausų įsgaus galvijams, avims ir ožkoms. Ausų įsgai privalo būti abiejose ausyse.

Kviečiame visus gyvulių laikyto-

jus laiku deklaruoti bandomis laikomus ūkinius gyvūnus. Individualiais identifikavimo ausų įsgais paženklintus ūkinius gyvūnus ir jų įvykius registruoti ir pranešti ne vėliau kaip per 7 kalendorines dienas. Visa atsakomybė už teikiamų duomenų teisingumą tenka ūkinių gyvūnų laikytojui. Apskaitos dokumentai turi būti saugomi už 3 metų laikotarpį.

Primename, kad nelaimės atveju (sudraskius laukiniams gyvūnams, gyvūnų užkrečiamos ligos atveju ir t.t.) tik tinkamai paženklintų ir laiku užregistruotų ūkinių gyvūnų laikytojai turi teisę į valstybės paramą dėl patirtų nuostolių kompensavimo.

Lietuvos Respublikos Seimui priėmus Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo pataisas, nuo 2022 m. gegužės 1 d. įsigaliojo privalomas gyvūnų augintinių – šunų, kačių ir šėškų ženklavimas mikroschemomis ir jų registravimas Gyvūnų augintinių registre. Kas to nepadarė, suskubkite, esant nepaženklintam naminiui gyvūnui jo šeiminkui bus skiriama pinigine bauda.

Kilus klausimams dėl gyvūnų ženklavimo ir registravimo, prašome kreiptis į VMVT Alytaus departamento Prienų skyrių tel. 8-319-60410 arba el. p. prienai@vmvt.lt

VMVT informacija

IVAIRŪS

Informuojame žemės sklypo (kadastr. Nr.6908/0008:32), esančio Siponių k., Birštono sav., savininką (-us), kad valstybės įmonės Žemės ūkio duomenų centro matininkas Algis Kabašinskas (kvalifikacijos pažymėjimo Nr. 2M-M-166) 2023-04-06 16.00 val. vykdys žemės sklypo (kadastr. Nr. 6908/0008:5), esančio Siponių k., Birštono sav., Birštono vienkiemio k.v., ribų ženklavimo darbus. Prireikus išsamesnės informacijos prašome kreiptis į VĮ Žemės ūkio duomenų centrą adresu: K. Donelaičio g. 33-415, 44240 Kaunas, el. paštu algis.kabasinskas@zudc.lt arba telefonu 8 669 49 711.

Informuojame žemės sklypo (kadastr. Nr.6908/0001:179) esančio Škėvonių k., Birštono sav., savininką (-us), kad valstybės įmonės Žemės ūkio duomenų centro matininkas Algis Kabašinskas (kvalifikacijos pažymėjimo Nr. 2M-M-166) 2023-04-07 9.00 val. vykdys žemės sklypo (kadastr. Nr. 6908/0001:66), esančio Škėvonių k., Birštono sav., Birštono vienkiemio k.v., ribų ženklavimo darbus. Prireikus išsamesnės informacijos prašome kreiptis į VĮ Žemės ūkio duomenų centrą adresu: K. Donelaičio g. 33-415, 44240 Kaunas, el. paštu algis.kabasinskas@zudc.lt arba telefonu 8 669 49 711.

UAB „Prienų agrotiekimas“, į/k 270683960

Buveinės adresas: Vilniaus g.28, Prienai.

2023 m. balandžio 28 d. 10.00 val. šaukiamas visuotinis akcininkų susirinkimas.

Susirinkimas vyks adresu: Vilniaus g.28, Prienai.

Darbotvarkė:

1. Valdybos ataskaita už 2022 metus.
2. Metinės finansinės atskaitomybės tvirtinimas.
3. Kiti klausimai.

Dalyvauti ir balsuoti visuotiniame akcininkų susirinkime turi teisę tik tie asmenys, kurie yra UAB „Prienų agrotiekimas“ akcininkai visuotinio akcininkų susirinkimo apskaitos dienos pabaigoje.

Susirinkimo apskaitos diena – 2023 m. balandžio 25 d.

Valdybos pirmininkas

PERKA

Nekilnojamasis turtas

Pirkčiau sklypą ar pastatą dirbtuvėms. Tel. +370 679 76 445.

Pirksiu ūkinį pastatą ar sodą Birštone. Tel. 8 641 04 515.

Gyvuliai, gyvūnai

Įmonė brangiai perka galvijus, atsiskaito iš karto. Išsivežame. Tel.: 8 686 54 826, 8 684 40 534.

Įmonė perka galvijus geromis kainomis. Tel. 8 613 79 515.

Įvairios prekės

Perka traktorių MTZ, T-25, šieno presą ruloninį, mėšlo kratytuvą, traktoriaus priekabą, javų kombainą. Tel. 8 689 82 054.

Perka presą šienai „Kirgistan“, mėšlo kratytuvą, traktorių MTZ, javų kombainą. Tel. 8 630 93 471.

PARDUODA

Kietas kuras

Parduoda MALKAS, supjautas kaladėlėmis, rąstukais. Skubiai, nemokamai pristato jums patogiu laiku. Tel. 8 672 51 171.

Parduodu sausas, kapotas malkas, laikomas po stogu, vežame ir mažais kiekiais. Medinius lauko tualetus, pavėšines. Išrašome sąskaitas. Tel. 8 648 61 061.

Parduodamos geros ir skalsios beržo, juodalksnio malkos. Jei netinka skaldytos malkos, galima pirkti rąstais arba pjautas kaladėmis. Miškų inžinieriaus tūrio ir kokybės kontrolė. Perkant 5 erdm ir didesnio tūrio mašiną atvežimas nekainuoja. Užsakymai priimami tel. 8 625 33 812.

Gyvuliai, gyvūnai

Parduoda karvę su savaitės laiko telyčiuke. Tel. 8 650 53 651.

PASLAUGOS

Pilnas pamatų įrengimas (nustumdymas, polių gręžimas, rostverkas, armatūros karkasai, apšiltinimas ir užpylimas). Tel. 8 620 85350.

Betonavimo, mūrinimo ir griovimo darbai. Tvorų montavimas. Tel. 8 600 96 399.

Kaminų įdėklai: gaminimas, montavimas. Kaminų valymas. Tel. 8 645 87 304.

DURYS – PER 3 DIENAS!

Žmoniškoms, pavasarinėmis kainomis

Gaminu duris – ypatingai šiltas, saugias nuosaviems namams, ūkiniams pastatams ir rūsiams. Tel. 8 653 93 193.

Glaistymas, dažymas, tapetavimas ir kiti apdailos darbai. (Turime darbo patirtį) Tel. 8 650 72 391.

Delfi TV programa 2023.03.30-2023.04.02

KETVIRTADIENIS

06:00 TIESIOGIAI UKRAINOS ŽINIOS „UKRAINA 24“
07:00 Feigino pokalbiai
08:00 Orijaus kelionės
09:00 Yugo broliai (19)
09:30 Ūkininko Petro dienoraštis (129)
10:00 Kasdienybės herojai
11:00 Delfi rytas
11:55 Kenoloto
12:00 13 731 km aplink Skandinaviją su A. Valujavičiumi (52)
13:00 Orijaus kelionės
14:00 Yugo broliai (19)
14:30 Ūkininko Petro dienoraštis (130)
15:00 Delfi diena. Svarbiausių įvykių apžvalga
16:30 Delfi RU. Naujienos rusų kalba
17:00 Iš esmės su A. Peredniu
17:55 Kenoloto
18:00 Kasdienybės herojai
19:00 Ūkininko Petro dienoraštis (130)
19:30 Yugo broliai (19)
20:00 Sporto baras (10)
21:00 Ką žmonės dirba visą dieną (8)
21:30 Automobilis už 0 Eur (103)
22:00 Ūkininko Petro dienoraštis (131)
22:30 Jėga ir Kenoloto
22:35 Feigino pokalbiai
23:30 Iš esmės su A. Peredniu (k)
00:30 Delfi diena. Svarbiausių įvykių apžvalga (k)
02:00 TIESIOGIAI UKRAINOS ŽINIOS „UKRAINA 24“

PENKTADIENIS

06:00 TIESIOGIAI UKRAINOS ŽINIOS „UKRAINA 24“
07:00 Feigino pokalbiai
08:00 Ką žmonės dirba visą dieną (8)
08:30 Pas Editą
09:00 Yugo broliai (20)
09:30 Ūkininko Petro dienoraštis (130)
10:00 Alfio vila (27)
11:00 Delfi rytas
11:55 Kenoloto
12:00 13 731 km aplink Skandinaviją su A. Valujavičiumi (53)
13:00 Istrijos apie nesėkmes (17)
13:30 Ką žmonės dirba visą dieną (8)
14:00 Yugo broliai (20)
14:30 Ūkininko Petro dienoraštis (131)
15:00 Delfi diena. Svarbiausių įvykių apžvalga
16:30 Delfi RU. Naujienos rusų kalba
17:00 Kasdienybės herojai
17:55 Kenoloto
18:00 Kasdienybės herojai
19:00 Ūkininko Petro dienoraštis (131)
19:30 Yugo broliai (20)
20:00 Pas Editą
20:30 Šeima ant ratų. Afrikos link (18)
21:00 Jūs rimtai? (30)
21:30 Savaitės kriminalai su Jauniumi Matoniu
22:00 Ką žmonės dirba visą dieną (8)
22:30 Jėga ir Kenoloto
22:35 Feigino pokalbiai
23:30 Drašiai (19). N-18
00:00 Yugo broliai (16)
00:30 Yugo broliai (17)
01:00 Yugo broliai (18)

PERKA

PERKA GALVIJUS

KARVES, TELYČIAS, BULIUS PAGAL SKERDENAS ARBA GYVA SVORĮ. SVERIA, MOKA IŠ KARTO, PAIMA PATYS.

Tel.: (8-614)93124

UAB Suvalkijos veršeliai
brangiai perka veršelius.
Tel. 8 634 23 551.

PARDUODA

Parduoda grūdų sėjamažą SZ 3,6, diskinę furiją ir dalių SZ 3,6, traktorių T-25A (1992 m.). Galimas atvežimas. Tel. 8 630 93 471.

PARDUODAME MIN. TRAŠAS:

Azoto: Amonio salietra (N 34,4%, maišas 25 kg, Lenkija) – 28,50 Eur. Amonio salietra didmaisiais (N 34,4%, maišas 500 kg, Lietuva) – 275,00 Eur. Kalcio salietra didmaisiais (N 27%, maišas 500 kg, Lietuva) – 245,00 Eur. Amonio sulfatas stambiais kristalais, didmaisiais (N 22%; S 24%, maišas 500 kg, Lenkija) – 250,00 Eur. Kompleksinės (NPK): Javams (prieš sėją), pievoms, bulvėms: Polifoska 6 NPK (S) 6-20-30 (7) maišas 50 kg, Lenkija – 52,00 Eur. Polifoska 8 NPK (S) 8-24-24 (9) maišas 50 kg, Lenkija – 52,50 Eur. Bontar NPK (CaMgS) 3-9-15-(5-4-30) maišas 25 kg, Lenkija – 19,00 Eur. Potafoska NPK 4-13-12 maišas 50 kg, Lenkija – 32,00 Eur. Skambinti tel. 8 640 61 474. Priklausomai nuo kiekio, pristatome į vietą.

PASLAUGOS

Kokybiškai remontuojame butus (glaiostome, dažome), klojame laminatą. Atliekame kitus darbus. Tel. 8 606 46 488.

Šalčio meistrai taiso: šaldytuvus, šaldiklius, skalbimo mašinas. Atliktam darbui suteikiama garantija. Tel. 8 622 02 208.

SIENŲ ŠILTINIMAS

1m² kaina nuo 1,40 Eur užpildant oro tarpus
Tel. 8 675 7 73 23

IVAIRŪS

Informuojame žemės sklypo kad.Nr.6943/0014:0101, esančio F.Vaitkaus g.33, Prienai, savininką M.S. ar jo įgaliotus asmenis, kad UAB „Narma“ matininkas ANDRIUS KAVALIUSKAS (kval.paž.Nr.2M-M-1510) 2023-04-12 d. 10:00 val. vykdys žemės sklypo kad.Nr.6943/0014:0044, esančio F.Vaitkaus g.35, Prienai, ribų ženklavimo darbus. Dėl informacijos kreiptis į UAB „Narma“, Ūkininkų g.10a, Marijampolėje, el.paštu: uabnarma@gmail.com arba tel.Nr. 8 620 40 955.

01:30 Yugo broliai (19)
02:00 Yugo broliai (20)
02:30 TIESIOGIAI UKRAINOS ŽINIOS „UKRAINA 24“

SEŠTADIENIS

06:00 TIESIOGIAI UKRAINOS ŽINIOS „UKRAINA 24“
07:00 13 731 km aplink Skandinaviją su A. Valujavičiumi (54)
08:00 Sporto baras (10)
09:00 LOGIN 2023
09:30 Duok leteną (4)
10:00 Alfio didysis šou (25)
11:00 Receptų receptai (29)
11:30 Šeima ant ratų. Afrikos link (18)
11:55 Kenoloto
12:00 Šiandien kimba (30)
13:00 Pas Editą
13:30 Kasdienybės herojai
14:30 Ką žmonės dirba visą dieną (8)
15:00 Orijaus kelionės
16:00 Orijaus kelionės
17:00 Ūkininko Petro dienoraštis (128)
17:30 Ūkininko Petro dienoraštis (129)
17:55 Kenoloto
18:00 Egzotiniai keliai
18:30 Egzotiniai keliai
19:00 Kriminalinė Lietuvos zona su D. Dargiu (21)
19:55 Eurojackpot
20:00 Savaitės kriminalai su Jauniumi Matoniu
20:30 Jūs rimtai? (30)
21:00 Pavojingos svajonės (Mean dreams) 2016
22:30 Jėga ir Kenoloto
22:33 Pavojingos svajonės (Mean dreams) 2016
23:15 Orijaus kelionės
00:15 13 731 km aplink Skandinaviją su A. Valujavičiumi (54)

Neatrasta Balbieriškio fonetika

(Atkelta iš 3 p.)

„kadagienės“ pasilieka žemesnės vietose ir nuolankiai pasiduoda aukščiau esančiojo globai. Jei viskas gerai, gausiai mezga vaisių. Tik ilgai juos brandina. Kadagys – lengvai pažeidžiamas. Jam reikia „sąžiningos“ gamtos – švaraus dirvožemio, gryno oro. Nes jis pats yra labai daug išpaieigijęs gyvajam pasauliui: turi būti veiksmingas daktaras aplinkai, kurioje auga. Tokia jo prigimtis, toks buvo nuo seniausių laikų. Jis sukaupta itin vertingų ir stiprių kvapų – fitoncidų, naikinančių žalingas bakterijas. Tai geriausias augalinis antibiotikas. Miško oras yra tūkstantį kartų grynesnis už miesto orą, o kadagyno – tiek pat kartų grynesnis už paprasto miško. Jei iš kadagio atimama tinkama aplinka, jei jis nebegali išpildyti visų „daktariškų“ pasižadėjimų, jis žūsta. Kadagio uogos – pavariausios iš visos mus supančios augmenijos. Nebijo nei sauros, nei lietaus, nei speigų. Pakanka paragauti bent vieną sveiką, subrendusią uogą, kad suprastumėte, ką gali kadagys. Ilgai valgyti kadagio uogų ar gerti antpilą negalima, nes veikliosios medžiagos yra stiprios, perdozavimas gali sudirginti, sutrikdyti inkstus. Kadagys malšina nervinius sutrikimus, reumatą, podagrą, inkstų ak-

menlige, skatina šlapimo išskyrimą, teigiamai veikia lėtinius šlapimkanalių uždegimus, gerina skrandžio, kepenų darbą, malšina kelio ir alkūnės sąnarių skausmus, jei trinsime kadagių aliejumi. Uogose yra daug augalinio cukraus, gausu dervų. Jau nos šakelės yra vitaminingos, iš jų galima virti arbatą ir gerti. Nereikia tokio atsargumo kaip su uogomis. Kadagys – labai tėviškas augalas. Jame paukšteliai pasislepia nuo plėšrūnų, suka lizdus, maitinasi ir gydosio jo uogomis. Kadagys – geriausias konservantas, būtent juo kaimo žmonės anksčiau rūkydavo mėsą ir nebuvo nė minties, kad dūmų išgauti dar būtų galima naudoti ką nors kita. Kadagys mūsų krašte – šventas medelis, jo šakelės neša šventinti Verbų sekmadienį, Velykų rytą su šventintų spyglių smilkalais apeina visus trobesius, tvartus, net laukus ir mylimus kiemo medžius – kad visi būtų sveiki ir stiprūs, saugotų namus nuo visokių nesėkmių ir tamsybių. Manoma, kad būtent kadagys yra seniausias „gyvas daiktas“ žemėje. Kalifornijoje (JAV) auga apie 30 metrų aukščio ir 20 metrų apimties kadagys, kurio spėjamas amžius – 6 tūkst. metų.

Balbieriškietėi Buktos mišką vadino „anoj pusė“, kadangi jis buvo už gamtinės kliūtis – plačios ir sraunios Nemuno upės. Valtis persikelti

Toks kelio ženklas – įspėja ir kviečia.

Autoriaus nuotrauka

turėjo tik Traidarų gyventojai, beje, skyrėsi tik vardais. Norinčiam į „anoj pusę“, reikėjo susirasti irkuotoją, paprašyti, paaiškinti persikėlimo priežastį, susitarti dėl laiko grįžtant atgalios. Sovietmečiu keletą dešimtmečių per Nemuną kilnodavo **Antanas Traidaras**. Visai už acū.

Tarpukariu ir visą antrąją XX amžiaus pusę miškas „anoj pusėj“ buvo stubinamai švarus, žinant, kokias pamiškes kitur paliko sena kolūkinė technika ar nereikalingi kaimiečių buities rakandai.

Neatrasti vandens turtai

Pačiame Balbieriškyje, Peršėkės upės terasoje tarp bažnyčios ir parapijos kapinių, vietinių vadinamame Bliėkais, nuo seno kunkuliuoja mineralinio vandens versmė. Apmaudu, jog retas miestelėnas žino, kad tai oficialiai pripažintas gamtos paminklas.

Balbieriškyje tiek versmių ir šaltinių, kad pastarasis nieko nestebina. Pavyzdžiui, nuo senosios Laukaičių sodybos šulinio Vilniaus g. 31, kitapus bažnyčios, iki buvusios Stanaičių sodybos (Vilniaus g. 7) netoli Ringio upelio, srovėna šaltinis, kurį dar XX a. pradžioje „palaidojo“ po šaligatviu. Jo atneštas vanduo pripildydavo po Stanaičių namu esantį rezervuarą, o iš šio žemyn krisdamas vanduo suko nedidelio malūno ratą. Po Antrojo pasaulinio karo malūno jau nebuvo. Sovietmečiu teko užteiti i Stanaičių namus, pro grindų lentas matėsi apačioje žibantis vanduo.

Miestelio jaunimo lankoma vieta buvo Paprūdė, kuri susiformavo už-

tvenkus Ringio upelį ties Zuperkos sodyba ir čia įrengus vandens malūną, veikusį iki Pirmojo pasaulinio karo. Kelių metrų skersmens girnapusės ilgą laiką gulėjo ant upelio kranto, drauge su krūva akmenų ir betono luitų, matyt, išardytos užtvankos likučiais. Paprūdė įspūdingai atrodydavo pavasariais: šlaitai baltuodavo ir svaigindavo nuo žydinčių ievų, gudobelių, o terasų griovose, pilnose vandens, knibždėte knibždėjo gvasties – tritonų, įvairiaspalvių varlių. Sraunus Ringio posūkiuose iš dugno kunkuliuodavo požeminis ledinio vandens versmės. Paupio gyventojai prie jų atnešdavo vėsinti pieną bidonėliuose.

Šiandien taip vertinamo vandens versmių gausu ne tik miestelyje, bet ir jo apylinkėse. Antai Kižių kaime vienas ūkininkas suskaičiavo savo žemėje 18 versmių, gyvų visais metų laikais, neužšalusių žiemą. Putrišių kaime kitas ūkininkas, klonyje netoli Peršėkės upės, įsirengęs vandens gręžinį, džiaugiasi nenaudojantis elektros siurblio, nes požeminio vandens spaudimas labai stiprus.

Klimatologė dr. **Audronė Galvonaitytė** yra teigusi, jog didžiausias ir dar tinkamai nesuprastas Lietuvos turtas – požeminio vandens versmės. Jų užtektų 25 mln. žmonių poreikiams. Tik laiko klausimas, kada šalį užplūs karštųjų žemynų gyventojai. Nuo bado atsiginti galima, tačiau be vandens – gyvybė neįmanoma. Vandens turtų gausa Balbieriškis – būsimų turtoulių kraštas.

Paminėtinas ir dar vienas gamtos

turtas – Degsnės maumedynas, šiaudien užimantis 2,2 ha teritoriją ir turintis aukščiausią (49 m) medį šalyje. Teigiama, jog Viduržemio jūroje ant įkaltų maumedžio polių pastatyti Venecijos namai, iš maumedžio gaminami laivai ir jachtos. Degsnės maumedyno kilmė – vis dar paslaptis miškininkams. Tarsi sodinukas parvežęs ir su parapijos jaunimu pasodinęs Balbieriškio bažnyčioje vikaru tarnavęs kunigas **Antanas Totoraitis** – poetas Antanas Tatarė.

Gamtininkai vienu vertingiausių šalies miškų vadina Balbieriškį, užimančią palyginti nedidelį plotą – 3500 ha. Jos rytiniame pakraštyje 1992 m. įsteigtas Ažuolų botaninis draustinis, kurio plotas – 265 ha. Vyrauja plačialapių ir mišriųjų miškų bendrijos. Saugomi brandūs ažuolynai. Auga 327 rūšių augalai. Beveik visas miškas priskirtas Balbieriškio miško biosferos poligonui, kurio pagrindinis tikslas – išsaugoti gana reto Lietuvoje vidutinio margojo genio populiaciją. Žygeiviai jau atradę Balbieriškį. Juos traukia ekstremalios keliavimo sąlygos – visais metų laikais žibančios pelkės, susimaišiusios su šlapiais molynais. Pokario partizanai šiame miške negalėjo išsikasti bunkerio – vanduo vos išmeigus kastuvą. Šiandien Balbieriškį saugo neišbrendamos šlapynės, neįveikiamos net su skandinaviška miško kirtimo technika. Visuomenininkų „Sengirės fondas“ prieš kelerius metus nupirko 4,6 ha miško, kuriame gausu 140–160 metų ažuolų.

Laikas negailestingas žmogui ir jo darbams, tačiau gamtą paveikti jam sekasi sunkiai. Dar daug turime neatrastojo Balbieriškio – vandens versmės, miškų atgaiva, upelių vingiai, neužrašyti, senųjų gyventojų sugalvoti vietų vardai – Bliėkai, Paprūdė, Leibaus kalnas, Opninė, Traidarai, Bišurkė, Užupis. Gūdžioje Balbieriškį – Ringėnkelis, Makrickakelis... Visa tai traukia, kaip ir reto skambesio žodis Balbieriškis. Panaši fonetika ir žodyje Birštonas.

P. S. Tarpukariu Balbieriškį pripažinti kurortu žydams sutrukdė parapijos klebonas, išvelgęs pavojų savo autoritetui.

Nemuno vingis – vizitinė Balbieriškio kortelė.

Smalsumas skatina žinojimą

(Atkelta iš 3 p.)

ir tremtinės dalia. Kantriai ir oriai nešė gyvenimo našą iki galo. Gyvenimo saulėlydyje grįžusi į Vilnių, lankė ligonius, šelpė neįgaluosius, guodė likimo nuskriaustus. Pati atgulė Vilniuje Rasų kapinėse šalia 1920 metais su drauge Elžbieta laidotų savanorių. Marcelė Kubiliūtė – vienintelė Lietuvos moteris, apdovanota visais svarbiausiais Lietuvos ordiniais.

Kas gi veda tuos pirmadienio rytmečius? Papasakoja, parodo, sudomina? Žinoma, pačios versmenietės – atsakingai, su užsidegimu ir meile. Šiuos, paminėtus – klubo narės **Stasė, Gražina, Stanislava, Kristina, Aldona, Danutė, Vidutė**. Idomių temų, užmirštų žmonių, įvykių daug, dar ne kartą rinksimės į savo šviesią svetainę sužinoti kažką naujo.

Danutė Marčiulionienė, Dainora Šaltienė

Gyvenimas

REDAKCIJOS ADRESAS:
Kauno g. 19 A, LT - 59147 Prienai.
El.paštas: info@gyvenimas.info

Leidžia UAB „GYVENIMAS“ (SL 066).
Laikraštis įkurtas 1946 m. gruodžio 7 d.

Redaktorė Ramutė Šimukauskaitė

Internetu skaitykite: www.gyvenimas.info, www.facebook.com/laikrastiogyvenimas

Redakcija: Redaktorė Ramutė Šimukauskaitė - VERSLAS, ŽEMĖS ŪKIS (60523, ramute@gyvenimas.info); SOCIALINĖS PROBLEMOS, ŠVIETIMAS, MEDICINA, TEISĖSAUGA, PASLAUGOS: Dalė Lazauskienė, redaktorės pavaduotoja (60014, dale@gyvenimas.info); APLINKOSAUGA, NEVYRIAUSYBINES ORGANIZACIJOS, KULTŪRA, SPORTAS: Rimantė Jančauskaitė, apžvalgininkė (60012, rimante@gyvenimas.info); KOREKTŪRA: Ona Ališauskienė (60015); BUHALTERIJA, SKELBIMAI: Ona Lodienė, Zina Lankevičienė (tel./faksas 60012, zina@gyvenimas.info); kompiuterininkai (maketav@gyvenimas.info). Mob. tel. 8 605 19 327.
Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su laiškų autorių nuomonėmis. Už skelbimų turinį neatsakome.

SPAUDOS,
RADIO IR
TELEVIZIJOS
REMIMO
FONDAS

remia rubrikas
„Koks tu ir aš –
tokia Lietuva“ ir
„Tai, kas
išaugina...“

Laikraštis išeina trečiadieniais ir šeštadieniais.
Ofsetinė spauda. Apimtis – 2 spaudus lankai.
Indeksas 67283. Tiražas: trečiadieniais – 1400 egz., šeštadieniais – 1750 egz.
Rinko, maketavo UAB „Gyvenimas“.

Spaudė UAB „Alytaus
spaustuvė“, Seirijų g. 17,
tel. (8 315) 73786.

**ALYTAUS
SPAUSTUVĖ**